

CİZRE
“SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI”
RAPORU

SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI ÖNCESİ İLÇEDEKİ DURUM

Cizre yıllardır hem Kürt siyasi hareketi hem de devlet açısından sembol kentlerden biridir. 4 Eylül 2015 tarihinden itibaren uygulanan ve ölüleri bile gömdürmeyip, buzdolabında saklatan bir zihniyeti anlamak, bu intikam ruhunu kavramak ancak Cizre tarihini ve direnişini bilmekle mümkündür. Dolmabahçe deklarasyonu rafa kaldırılıp, cumhurbaşkanının “Kürt sorunu yoktur” söylemiyle birlikte Cizre de son aylarda bir provokasyon ve ezme politikası uygulanmaya başlandı. Öncelikle farklı güçler aracılığıyla halka saldırıldı, halk defalarca tarandı, hiç bir açıklamaya gösteriye tahammül gösterilmedi. Sistem tarafından adım adım Cizre yok edilmesi gereken bir kent olarak kamuoyuna aktarıldı, bir katliamın ön hazırlıkları yapıldı.

Özellikle 7 Haziran seçimleri sonrası Cizre sembol bir kent olması dolayısıyla Kürt halkının cezalandırıldığı bir kent olarak seçildi. Cizre 9 gün boyunca kapatıldı, ablukaya alındı, direniş ruhu, özgürlük demokrasi ve barış talebi yok edilmeye çalışıldı.

HEYETİN OLUŞUMU VE AMACI

Özgürlükçü Hukukçular Derneği ve Mezopotamya Hukukçular Derneği'nin çağrısı ile Asrın Hukuk Bürosu, Bölge Baroları, Çağdaş Hukukçular Derneği, Demokrasi İçin Hukukçular Derneği, Sosyal Haklar Derneği, Çağdaş Avukatlar Grubu, Özgürlükçü Demokrat Avukatlar, Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı ve birçok ilden katılım sağlayan avukatlardan oluşan heyet, Şırnak'ın Cizre İlçesinde 4 Eylül 2015 tarihinde alınan sokağa çıkma yasağının kaldırılması, Cizre'de yaşanan hak ihlallerinin tespiti, kamuoyunda bu konuda duyarlılık oluşturulması ve hak ihlallerine karşı ulusal ve uluslararası hukuki yollara başvurmak amacıyla oluşturulmuştur.

Bu kurumları temsilen yaklaşık 300 kişilik avukat heyeti 11 Eylül 2015 tarihinde sabah saatlerinde Mardin'de bir araya gelmiştir. Cizre'ye doğru yola çıktıklarında, Midyat çıkışında, Cizre'ye 90 km mesafede özel timler ve polisler tarafından zırhlı araçlarla heyet durdurularak, geçişlere hiçbir şekilde izin verilmeyeceği bildirilmiş ve geçişleri engellenmiştir. Bunun üzerine, heyetimiz bir açıklama yaparak "heyetin amacının Cizre'de yaşanan hak ihlallerinin tespiti, kamuoyunda bu konuda duyarlılık oluşturulması hak ihlallerine karşı ulusal ve uluslararası hukuki yollara başvurulması" olduğu ve "sokağa çıkma yasağının Cizre'de uygulandığı, Cizre'ye giden Midyat ve Nusaybin yollarının tamamen kapatıldığı, bunun hukuka aykırı olduğu, Anayasada güvence altına alınan seyahat özgürlüğünün ihlal edildiği" güvenlik güçlerine bildirilmiştir. Çeşitli defalar vali'nin aranması

talep edilmiştir. Ancak buna rağmen yol açılmamıştır. Bunun üzerine avukat heyeti bu hukuksuz kararı oturma eylemi ile protesto etmiştir. Hiçbir şekilde geçişe izin verilmeyeceği bildirildiğinden heyet dağ yollarından İdil'e doğru yürümeye başlamıştır.

Heyetimiz dağ yolundan yürürken İdil'e kadar 4 ayrı noktada güvenlik güçlerinin barikat kurup geçişlere izin vermediği gözlemlenmiştir. Bu süreçte yaklaşık olarak 15 km. yol yürünmüş, kamyonlar, tırlar ve traktörlerle yola devam edilmiş, HDP milletvekillerinin yardımlarıyla bu barikatlar teker teker aşılarak ancak gece geç saatlerde İdil'e varılabılmıştır.

11 Eylül 2015 tarihinde Şırnak Valiliği tarafından sokağa çıkma yasağının 12.09.2015 günü saat 07.00'da kaldırılacağı duyurulmuştur. Bunun üzerine oluşturduğumuz heyetimiz 12.09.2015 günü saat 07.15 gibi Cizre'ye giren ilk heyetlerden olmuş ve zaman kaybetmeden gruplara ayrılarak incelemelerine başlamıştır.

YAŞAMINI YİTİRENLER VE YARALILAR

Heyetimiz tarafından yapılan incelemeler neticesinde, 04.09.2015 tarihinde başlayan ve 12.09.2015 tarihinde sonlandırılan sokağa çıkma yasağı süresince 21 kişinin hayatını kaybettiği ve birçok kişinin yaralandığı tespit edilmiştir. Hayatını kaybedenlerin bilgileri aşağıdaki gibidir.

1- Mehmet Emin LEVENT (26)

Nur Mahallesi'nde, 4 Eylül günü saat 01.00 sularında dışarıdan gelen çığlıklar üzerine evinin önüne çıktığı esnada keskin nişancı tarafından açılan ateş sonucu yaralanmıştır. Komşuları tarafından bir evin avlusuna taşındıktan sonra çağırılan ambulansın gelmesine polisler tarafından izin verilmediği için kan kaybından dolayı hayatını kaybetmiştir.

2- Xetban BÜLBÜL (65)

4 Eylül günü yapılan yoğun saldırılar, askeri araçlar tarafından atılan bombalar ve meydana gelen patlamalar nedeniyle oluşan gerilim nedeniyle kalp krizi geçirmiş ve hayatını kaybetmiştir.

3- Hacı Ata BORÇİN (70)

4 Eylül günü yapılan yoğun saldırılar, askeri araçlar tarafından atılan bombalar ve meydana gelen patlamalar nedeniyle oluşan gerilim nedeniyle kalp krizi geçirmiş ve hayatını kaybetmiştir.

4- Cemile ÇAĞIRGA (10)

Cudi Mahallesi'nde 6 Eylül günü akşam saatlerinde keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu vurulmuş ve evlerinin avlusunda hayatını kaybetmiştir. Sokağa çıkma yasağı nedeniyle cenazenin evden çıkarılmasına izin verilmediği için annesi iki gün boyunca cenazeyi derin dondurucuda saklamak zorunda kalmıştır.

5- Muhammed Tahir YARAMUŞ (35 günlük)

35 günlük olan bebek, evlerinin taranması nedeniyle annesinin kucağından düşmüş ve olay sonrasında sürekli kusmaya başlamıştır. Bu sebeple ambulans çağırılmış ancak bebeği almaya gelen ambulans polislerce taranmış ve engellenmiştir. 35 günlük bebek müdahale edilemediği için hayatını kaybetmiştir. Sokağa çıkan herkesin zırhlı araçlardan taranması sebebiyle cenazesi Nur Mahallesi'nde bulunan camide 35 saat bekletilmiş HDP Milletvekillerinin çabası sonucunda ancak iki gün sonra cenaze hastaneye kaldırılabilmiştir.

6- Sait ÇAĞDAVUL (19)

Nur Mahallesi'nde 6 Eylül günü zırhlı araçtan açılan ateş sonucu boynuna ve vücuduna isabet eden kurşunlar neticesinde yaralanmış ve hastaneye götürülmesine izin verilmediği için aile bireylerinin gözleri önünde yaşamını yitirmiştir.

7- Bahattin SEVİNİK (50)

6 Eylül akşam saatlerinde yaralanmış ve hastaneye götürülmeye çalışıldığı sırada zırhlı araçtan ateş edilerek hastaneye götürülmesine izin verilmediği için hayatını kaybetmiştir.

8- Suphi SARAĞ (52)

Yaralanan komşusu Bahattin Sevinik'in hastaneye götürülmesi için yardım etmeye çalıştığı esnada zırhlı araçtan açılan ateş sonucu bedenine 6 kurşun isabet etmiş ve çocuklarının gözleri önünde hayatını kaybetmiştir. Yine cenazesinin ailesi tarafından alınması da aynı zırhlı araçta bulunan polisler tarafından engellenmiştir.

9- Osman ÇAĞLI (18)

Sokağa çıkma yasağının 3. günü, 07.09.2015 tarihinde sabah saat 07:00 sularında evinin önünde, uzaktan keskin nişancılar tarafından sırtından, omzundan ve sol bacağının diz üst kısmından vurulmuştur. Ambulansın sokağa girişi polis tarafından iki saate kadar engellenmiş, daha sonra ambulans yaralının taşınması sırasında ve hastane önünde tekrar durdurulmuş ve bu nedenle tedavi edilemediği için kan kaybından ölmüştür.

10- Bünyamin İRCİ (14)

9 Eylül günü zırhlı araçtan açılan ateş nedeniyle vurularak yaralanmış ve çevrede bulunanlarca bir evin avlusuna taşınmıştır. Daha sonra hastaneye götürülmeye çalışıldığı sırada zırhlı araçtan açılan ateş sonucu etraftakiler kaçmış ve yaralıyken zırhlı araçtan açılan ateş sonucu öldürülmüştür.

11- Eşref ERDİN (60)

10 Eylül gece saat 23.00 sularında evinin damında sırtından vurulmuş, hastaneye götürülmesi amacıyla caddeye çıkarıldığında panzerin ateş etmesi sonucu tekrar eve geri dönülmüş ve 1 saat kadar yaralı kaldıktan sonra hayatını kaybetmiştir. Ambulansın 22 saat sonra gelerek cenazeyi alabilmiştir.

12- Zeynep TAŞKIN (18)

Sokağa çıkma yasağı sebebiyle Cizre dışında olana babasını merak ettiği için komşusuna giderek ev telefonundan babasını aramıştır. Daha sonra komşusunun evinden çıktığı sırada kucağındaki bebeğiyle birlikte taranmış hem kendisi hem de bebeği yaralanmıştır. Yardım etmeye gelenlere ateş açılması ve bu kişilerin de yaralanması sonucu kimse yardım edememiş ve Zeynep hayatını kaybetmiştir. Çocuğu Berxwedan Edin halen hastanede tedavi görmektedir.

13- Maşallah EDİN (35)

Gelini Zeynep Taşkın'ın ve torununun ateş açılarak vurulması sonucu onlara yardım etmeye giderken keskin nişancılar tarafından vurularak öldürülmüştür. Yardım etmek isteyenlere ateş açılması sebebiyle kimse yardım edememiştir.

14- Özgür TAŞKIN (18)

9 Eylül 2015 tarihinde sabah saat 3.30 civarında evlerinin karşısında bulunan dayısının evinde jeneratör olduğundan soğuk su almak ve gelişmeler hakkında televizyondan haber öğrenebilmek için evinden çıktığı esnada güvenlik güçlerinin saldırması sonucu hayatını kaybetmiştir.

15- İbrahim ÇİÇEK (80)

Yaşadığı sağlık sorunları sebebiyle çağrılan ambulansın mahalleye girmesine polislerce izin verilmediğinden yaşamını yitirmiştir.

16- Meryem SÜNE (45)

8 Eylül 2015 günü evini avlusuna çıktığında güvenlik güçleri tarafından atılan merminin isabet etmesi sonucunda yaralanmıştır. Komşuları ambulansın gelmesi için kaymakamlık, emniyet, jandarma ve 112'yi aramalarına rağmen 2,5 saat boyunca yardım gelmeyince yaşamını yitirmiştir. Yaşamını yitirdiği gece evde tutulmuş, sonraki gün soğuk hava deposuna kaldırılmış daha sonra Şırnak Devlet Hastanesi Morguna götürülmüştür.

17- Mehmet Sait NAYCI (16)

Kapısının önünde yan duvara yapılan yoğun ateş sonucunda sırtından girip göğsünden çıkan tek kurşunla vurularak yaralanmış, 6 saat boyunca hastaneye götürülmesi için uğraşılmış ancak hastanenin, “gelmemiz mümkün değil” demesinden kaynaklı olarak ambulans gelememiş ve müdahale edilememesi sonucunda ölüm gerçekleşmiştir. Cenazenin defnedilmesine izin verilmemiş ancak kalabalık bir yürüyüşle cenaze ancak bir marketin soğuk hava deposuna götürülebilmıştır. Soğuk hava deposunda 3 gün bekletilen cenaze daha sonra şehre giren heyetimiz ve sivil toplum örgütleri temsilcileri tarafından cenaze taşıma aracına yüklenmiştir ve otopsi için hastaneye götürülmüştür.

18- Mehmet DÖKMEN (70)

11 Eylül 2015 günü sabah 4-5 gibi Yafes mah. Abdülrezzak Sk.'da evinin yanına atılan bombanın etkisiyle kalp krizi geçirerek hayatını kaybetmiştir. Hasta ve yaşlı olması nedeniyle sık sık doktor kontrolüne gitmesi gereken Mehmet Dökmen sokağa çıkma yasağının ilan edildiği tarihten sonra hastaneye gidememiştir.

19- Selman AĞAR (10)

10 Eylül günü Cudi Mahallesi'nde sokakta oynadığı esnada saat 17.00 civarında keskin nişancılar tarafından başından vurularak öldürülmüştür.

20- Şahin AÇIK (74)

Felç ve tansiyon hastası olması sebebiyle sürekli tedavi görmesi gereken Şahin Açık 11 Eylül günü iyice rahatsızlanmış ve aranan 112'nin cevap vermemesi üzerine oğlu Mehmet Emin açık durumu izah etmek için dışarı çıktığı anda panzerden kendisine ateş açılmış ve eve dönmek zorunda kalmıştır. Gece boyunca durumu giderek fenalaşan Şahin açık ailesinin gözü önünde vefat etmiştir.

21- Mehmet ERDOĞAN (75)

11.09.2015 günü gelinine “yaşlılara dokunmazlar” diyerek ekmek bulmak için evinden

çıkan Mehmet Erdoğan keskin nişancı tarafından silahla öldürülmüştür. Sokağa çıkma yasağı nedeniyle ailesinin dışarıya çıkmasına izin verilmemiş bu nedenle cenaze sabaha kadar sokakta kalmıştır. Sabah Cizre'ye giren heyetimiz ve HDP milletvekillerine haber verilerek cenazesi kaldırılabilmiştir.

Yapılan incelemeler neticesinde heyetimiz tarafından yaralılara ilişkin olarak aşağıdaki bilgilere ulaşılmıştır.

- 5 Eylül günü Nur Mahallesi Botaş Caddesi üzerinde zırhlı araç ile yapılan saldırı sonucu dört kişi yaralanmıştır.
-
- 5 Eylül günü Cudi Mahallesi'nde keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu bir çocuk yaralanmış ve hastaneye götürülmesine izin verilmemiştir.
-
- 5 Eylül günü polis tarafından açılan ateş sonucu birçok yurttaş yaralanmış bunlardan yalnızca dört tanesi hastaneye kaldırılabilmiştir.
-

- 5 Eylül günü polis tarafından açılan ateş neticesinde Deniz Gökay isimli yurttaş yaralanmıştır.
-
- 5 Eylül günü polis tarafından Dicle Haber Ajansı muhabirlerine ateş açılmış, Cihan Ölmez Ve Nuri Akman ara sokaklara kaçarak canlarını kurtarabilmişlerdir.
- 6 Eylül günü polis saldırıları neticesinde farklı mahallelerde 3 kişi yaralanmış bu kişilerin hastaneye götürülmesine izin verilmediği için isimleri öğrenilememiştir.
-
- 6 Eylül günü hayatını kaybeden Bahattin Sevinik yaralıyken onu hastaneye götürmeye çalışan komşularına zırhlı araçtan ateş açılmış birçok kişi yaralanmıştır.
-
- 7 Eylül günü Cudi Mahallesi Nusaybin Yolu üzerinden keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu ismi öğrenilemeyen bir çocuk ağır yaralanmıştır.
-
- 7 Eylül günü polis tarafından açılan ateş neticesinde yaralanan Abdullah Özcan'ın ayağı kesilmiş halen Diyarbakır'da tedavisine devam edilmektedir.
-
- 7 Eylül günü Medresa Sor civarında zırhlı araçtan açılan ateş sonucu üç çocuk yaralanmış bunlardan Murat Babayiğit HDP milletvekillerinin çabalarıyla hastaneye kaldırılmıştır.
-
- 7 Eylül günü keskin nişancılar tarafından açılan ateş sonucu Mesut Demir adlı yurttaş yaralanarak hastaneye kaldırılmıştır.
-
- 8 Eylül günü Cudi Mahallesi'nde polislerin açtığı ateş sonucu Mele Ehmed isimli imam yaralanmıştır.
-
- 9 Eylül günü polislerce açılan ateş sonucu Devran Budak isimli çocuk yaralanmıştır.
-
- 9 Eylül günü kolluk kuvvetleri tarafından açılan ateş sonucu Mülkiye Taşkın yaralanmıştır.
- 12 Eylül günü sokağa çıkma yasağının kalkmasından sonra Nur Mahallesi'nde gerçekleşen patlama sonucu Yusuf Şık ve Berivan Dadak isimli çocuklar yaralanmış, Yusuf Şık'ın bir ayağı ve bir eli gördüğü tedavi sonucu kesilmiştir.

İsmine ulaşabildiğimiz ve isminin açıklanmasına izin veren yararlıların isimleri aşağıdaki gibidir:

- **Ekrem DAYAN**
- **Berxwedan TAŞKIN**
- **Ayşe EDİN**
- **Yusuf ECER**
- **Lokman SUNGUR**
- **Hüseyin ASLAN**
- **Ferhat YEŞİL**
- **Behiye YEŞİL**
- **Bahattin YEŞİL**
- **Abdullah ÖZCAN**
- **Fatma TEKİN**
- **Saliha ÇAKAR**
- **Emin ŞAHİN**
- **Funda BARIN**
- **Botan İMRAĞ**
- **Yusuf ŞIK**

Yukarıda saydığımız yaralanmalar yalnızca heyetimizin incelemeleri sırasında tespit edebildikleridir. Gerçek rakam bunun çok üzerinde olmasına rağmen yaralıların gözaltına alınma korkusuyla hastanelere gitmedikleri için tam olarak tespit edilememiştir. Birçok yaralı yurttaşların kendi imkânlarıyla tedavi edilmeye çalışılmıştır.

MAĞDURLAR VE TANIKLARLA GÖRÜŞMELER

Selman AĞAR'ın Annesi Rahime AĞAR:

“Cuma günü (11.09.2015) saat 17.00’da bütün mahalleli gibi biz de evimizin bulunduğu sokakta idik(Mehmet fatih Sk. Cudi Mah.). Cizre’deki sokağa çıkma yasağını protesto etmek için gelen HDP heyetini karşılamak için çıktık. Oğlum Selman yanımdaydı. Farkında olmadan yanımdan uzaklaştı. Sokak ortasında boş bir tenekenin üzerinde otururken Selman’ın birdenbire yere yığıldığını gördüm. Hiçbir silah ve patlama sesi yoktu, duymadım. Sokakta bulunan kitle Selman’ı Cudi Mahallesi’ndeki taziye evine taşımış. Ben oğlumun cesedine dokunamadım. Daha sonra Şırnak Devlet Hastanesi morguna kaldırıldığını söylediler. Öldürüldüğü gün hastaneye kaldırıldı. Otopsi için Kasım Ağar, Ekrem Ağar gitti.”

Selman AĞAR'ın Babası Mehmet AĞAR:

“Ben Dicle Pasajı'nda çalışırım. 04.09.2015 Cuma günü sokağa çıkma yasağı ilan edildiği saatlerde ben pasajdaydım. Silahlarla trafolar patlatıldı. Hemen yan tarafta bulunan Çatak Otele sığındım. 4 gün boyunca otelde mahsur kaldık. Yiyecek ekmek ve su kalmamıştı. 5. Gün ambulansı aradık. Ambulans bizi mahsur kaldığımız otelden alıp hastaneye götürdü. 2 gün hastanede kaldık. Yasağın kalkmasıyla 12.09.2015'te yasağın kalkmasıyla gündüz 11.00 gibi eve geldim. Komşularımız bana oğlumun öldürüldüğünü söylediler. Daha öncesinde haberim olmamıştı. Şırnak Devlet Hastanesi'ne gönderildiğini söylediler.”

Suphi SARAK'ın Kardeşi Halil Sorak:

“Sokağa çıkma yasağının 4. gününde Nur Mahallesi Botaş Caddesi'nde Nur Mahallesi Taziye Evi'ne yakın bir yerde Bahattin Sevinik'in yardımına koşarken arkadan 7 el silah ile vurulduğunu duyduk. Öldürülen Bahattin Sevinik ile komşu olan kardeşim onun vurulduğu yere yakın vuruluyor. Vurulmasına sebep olan kurşunun keskin nişancı mı yoksa araçtan açılan ateş mi olduğunu bilemiyoruz. Sokağa çıkma yasağı yüzünden kimsenin kimseden haberi yoktu. Biz bir yerde mahsur kaldığımız ya da Bahattin Sevinik ile hastaneye gittiğini sanıyorduk. Yasak kalktıktan sonra ölümünü yakın akrabaların araması ile öğrendik. Bahattin Sevinik ile beraber abim Suphi'yi askeri araca alarak uzaklaştıklarını biliyoruz. Daha sonra basına “terörist” diye yansıtılar. Onların Şırnak Devlet Hastanesi'ne götürülmesinden sonra hastane çalışanlarının bilgileri üzerine diğer akrabalarımız (Abdullah Kurt, Feyzi Kurt) hastaneye gitmiş. Abdullah Kurt'a defin ruhsatı verilerek cenazeyi alacakları söylenmiş. Cizre'de saat 21.00'da ölümü gerçekleşmiş. Ancak biz hiçbir şekilde yanında olamadık. Yaralı halde olup olmadığını öğrenemedik. Otopsinin yapıp yapılmadığını da bilmiyoruz. Akrabalarımız olan Abdullah Kurt ve Feyzi Kurt cenazeyi alarak Kasrik Beldesi'ne gömmüşler. Teşhisini ve teşhis belgesini Emin Sorak adındaki akrabamıza yaptırmışlar. Cenazeyi Cizre'ye getirememelerinden dolayı mecburen korunmasının zorluğu ve kokmasını engellemek için Kasrik'te gömmüşler.”

Şahin AÇIK'ın Oğlu Mehmet Emin Açık:

“Babam Şahin Açık felç ve tansiyon sorunları nedeniyle yatağa bağımlıydı. Periyodik olarak kendisini hastanede tedavi ettiriyorduk. Hatta sokağa çıkma yasağının başladığı 04.09.2015 günü de sabah saatlerinde kendisini hastaneye götürmüştüm. Birkaç saat hastanede kaldık. Akşam 19.00 sıralarında evimize döndük. Sokağa çıkma yasağının başlamasıyla silah seslerinin artmasıyla beraber tedavi için tekrar hastaneye geri dönemedik. Devam eden birkaç gün içinde durumu normale dönmüştü. En son 11.09.2015 günü saat

19.00 saatlerinde tansiyonu tekrar yükseldi ve fenalaştı. 112'yi aradım ancak cevap vermediler. Tüm GSM hatları kapalıydı. Sadece "avea" zaman zaman kullanılabilirdi. Babamın gittikçe fenalaşmasıyla ben sokak başında bulunan panzere doğru durumumuzu izah etmek üzere giderken panzerde yer alan polisler beni görür görmez bana doğru silah sıkmaya başladılar. Ben eve geri dönmek zorunda kaldım. Elim kolum bağlı evde bekledim ancak babam gitgide kötüleşiyordu. Evde bulunan ilaçları verdik ancak durumunda düzelme olmadı. Tansiyonunu ölçtüğümüzde 18 civarında seyrediyordu ve fenalaşyordu. Bu şekilde gece 02.00 sularında daha da fenalaşarak vefat etti. Sonraki gün sokağa çıkma yasağının kalkmasıyla beraber belediye ambulanslarıyla birlikte hastaneye gittik. Hastane girişinde özel hareket polisleri yoğun bir şekilde dolaşıyorlardı. Önümüzü kestiler ve gelme sebebimizi sordular. Babamı görünce girmemize izin verdiler."

Zeynep TAŞKIN'ın Babası Hassam Taşkın:

"04.09.2015 akşamı saat 19.00'da Cizre'de sokağa çıkma yasağının ilan edildiği dönemde şoför olmam nedeniyle Zaxo'da bulunmaktaydım. Yaklaşık 13 gün sokağa çıkma yasağının bitimine kadar Zaxo'da kaldım. Sonrasında Türkiye'ye giriş yaptım. Cizre'ye giriş yaptığım esnada sokağa çıkma yasağı devam ediyordu. Cizre'nin merkezine giriş yapabileceğim köprü kapalı olduğu için Konak Mahallesi'nde bulunan Hüsnü İğdi'nin evinde 3 gün kaldım. Kızım Zeynep Taşkın'ın ölüm haberini bu evde bulunduğum esnada televizyondan öğrendim. Kızımın öldüğünü öğrenmeme rağmen sokağa çıkma yasağı olduğu için kızımın yanına gidemedim. 3 günün sonunda eve gittiğimde olayın ayrıntılarını öğrenebildim. Kızım Zeynep ve akrabamız Maşallah beni ve akrabamız Ahmet Edin'i merak ettikleri ev telefonundan bize ulaşmak üzere komşumuzun evine giderek bizi aramışlar. Kızım Zeynep kendi evine dönmek üzere komşu evinden (Abdullatif Dayan) çıkar çıkmaz kucağındaki bebeğiyle silah atışlarına maruz kalmıştır. Kızım vefat etmiş. Torunum yaralanmış. Ancak olayın ayrıntılarını aynı esnada yaralanan ve olaya vakıf olan komşumuz Ekrem Dayan anlatabilir. Kendisi şuan hastanede tedavi görmektedir."

Bünyamin İRCİ'nin Babası Tarık İRCİ:

"Şırnak İli Cizre ilçesinde 04.09.2015 tarihinde sokağa çıkma yasağının ilan edilmesiyle beraber olaylar gelişmiştir. Oğlum Bünyamin olaylar başlamadan önce dedesi İhsan İrci'nin Zuran köyünde bulunan evine ziyarete gitmişti. Sokağa çıkma yasağı ilan edildikten sonra oğlum almaya gittim ve oğlum eve getirdim. Bizim Kale Mahallesinde bulunmaktadır, amcası Dicle Mahallesi İrci Sokakta oturmaktadır. Oğlum yasağın başladığı 4. Gününde amcası Irak'ta şoför olarak bulunduğu için evde kalan çocukları merak edip görmek amacıyla benden izin istedi. Fakat ben karşı çıkınca benden habersiz gündüz vakti amcasının

evine gitmiş. Telefonlar çekmediği için oğluma ulaşamadım. Her ne kadar arkasından gitmek istediysem de evimize yakın olan hükümet konağı ve cami minarelerinin üstünde keskin nişancılar konulduğu için dışarı çıkamadım. Daha sonra öğrendiğim kadarıyla Dicle Mahallesinden Nur Mahallesinde bulunan benim amcam Aydın İrci'nin evine buz ve ekmek taşıyormuş. Yasağın 7. Gününde oğlum Bünyamin'in ölüm haberini gördüm. Haberi okumamla birlikte Dicle Mahallesindeki abimin evine gittim, Bünyamin'in burada olmadığını beyan ettiler. Ondan sonra ben Nur Mahallesi'ndeki amcam Aydın İrci'nin gitmek istedim, ama gidemedim. Büyük oğlumla beraber beyaz bir bayrak alarak Nur mahallesine geçmek istedim. Ancak 3 adet Kobra tipi zırhlı araçlarla 2 defa önümüzü kestiler, ikincisinde bizi yere yatırdılar, küfür ve hakaret ettiler. Daha sonra hemen kaybolun demeleriyle beraber koşarak Nur mahallesine girdik. Koşarken bile arkamızdan ateş açtılar. Amcam Aydın'ın evine geldik, Bünyamin'i sordum. Onlar da böyle bir duyum aldıklarını ancak nerede olduğunu bilmediklerini söylediler. Ondan sonra sokaklardan geçtim, evlere oğlumu sordum. Evlerden biri camide bir kişiye ait ceset olduğunu söylediler, ben de Şeyh Sait Camiye gittim ve oğlumun cansız bedenini orada gördüm. Daha sonra Faysal Sarıyıldız aracılığıyla ambulansa ulaşabildik. Ambulansın sokağa girmesine izin verilmedi, ambulans İdil yolu üzerinde bulunan Dalmış Petrol'ün önünde bekletildi. Faysal Sarıyıldız'a sadece 4 kişi ile cenazenin taşınabileceği aksi halde can güvenliklerinden sorumlu olmayacaklarını belirtmişler. Ben, oğlum, Faysal Sarıyıldız ve halktan birinin yardımıyla oğlumu cenaze aracına teslim ettik. Teslim ederken orada bulunan 4 adet Kobra tipi araçla namlularını bize doğrulttu,sadece babası olarak benim cenaze aracıyla eşlik edeceğimi söylediler. Ben ve Faysal Sarıyıldız tüm karşı çıkmamıza rağmen oğlumun gelmesine izin verilmedi. Onlar mahalleye geri dönmek zorunda bırakıldı. Cenaze aracı ile Cizre Devlet Hastanesi'ne götürüldük. Öğlen saatlerinde Cizre Devlet Hastanesine ulaştığımızda hiçbir personel göremedik. Hastane morgunda iki özel hareket bekliyordu. Savcı tarafından yer olmadığı ve otopsi işlemleri için Şırnak Devlet Hastanesine gitmemiz söylendi. Her cenazenin 3'erli gruplarla gönderiliyorlardı. Savcı tarafından bazı sorular soruldu,orada gitmenize gerek yok denilerek cenazeler ambulanslarla gönderildi.Yaklaşık 2 saat hastanede bekletildikten sonra Şırnak'a gidildi, Şırnak'ta dayım ambulansı karşıladı. Şırnak Devlet Hastanesinde otopsi işlemlerinden sonra sabah saatlerinde Cizre'ye getirildi. Cizre'ye 12.09.2015'te hastanede yer olmadığı gerekçesiyle morgda barındırmadı. Cizre sebze halinde termokingte bir gece bekletilip 13.09.2015'te gömüldü. Basında yer alan Kobra tipi araca alınan gence ait görüntüler oğluma aittir. Alındığı görüntülerden anlaşılmaktadır. Baba olarak kesinlikle o görüntüler oğlumundur.”

Mehmet DÖKMEN'in Kardeşi Selim DÖKMEN:

“Ben İstanbul'da ikamet etmekteyim. Abim Mehmet Dökmen Cizre'de eşi Ayşe

Dökmen ile birlikte yaşamaktadır. Abim beni 30.08.2015 günü telefonla arayarak rahatsızlandığından dolayı hastaneye kaldırıldığını söyledi. Bu sebeple gelip ona bakmamı söyledi. Ben 31.08.2015 günü saat 13.30'da Cizre'ye vardım. Ve hastaneye gittim. Abimle birlikte hastanede Çarşamba gününe kadar kaldık. 02.09.2015 Çarşamba saat 14.30 sıralarında hastaneden taburcu ettiler. Aynı gün 17.00 sıralarında tekrar rahatsızlandı. Taksikle hastaneye götürdük. İğne yaptıktan sonra taburcu ettiler. 10.09.2015 tarihinde gece saat 03. Sıralarında beni çağırarak kalbinin ağrıdığını söyledi. Nefesinin daraldığını gördüm. Dışarıdan silah ve patlama sesleri geliyordu. Büyük bir patlama oldu. Ben dışarı çıkıp baktım. Döndüğümde abimin vefat ettiğini fark ettim. Abim rahatsız olduğunda ambulansı aradım. Cevap vermediler. Sonrasında taksici aradım. Onlarda gelemeyeceklerini söylediler. 04.09.2015 sabahı camiye götürdük. İmam gelip yıkayıp kefenledi. Sonrasında mahallede bulunan soğuk hava deposuna koyduk. 2 gün depoda kaldı. Sonra ambulans gelip cenazeyi hastaneye götürdü. Cenazeyle birlikte oğlum Nevzat hastaneye gitti. Morgda 1 gece kaldı. Ertesi gün 13.09.2015 te gömüldü. Oğlum Nevzat savcı ile görüştüğünde savcı otopsi yapılmasına gerek olmadığını, kalp krizinden öldüğüne ikna olduğunu söyleyerek otopsi yapmamıştır.”

Maşallah EDİN'in Eşi Ahmet EDİN:

“Olayın olduğu gün ben Zaho'da bulunmaktaydım. Cizre'de 04.09.2015 günü sokağa çıkma yasağıyla beraber giriş yapamadığımız için yengem (kardeşimin eşi) Katibe Dayan'nın ev telefonunu arayarak eşime ve çocuklarıma ulaşarak beni aramasını istedim. Çünkü GSM operatörleri Cizre'de çekmiyordu. Ben de olaydan dolayı ailemi merak ediyordum. Sonrasında eşim Maşallah ve Zeynep ile ev telefonundan konuştum. İyi olduklarını söylediler. Zaho'da bulunduğum esnada sık sık bu ev telefonundan iletişim kuruyordum. Olayın olduğu 09.09.2015 günü kardeşim Abdullatif Dayan'ı aradığımda bana olayı anlattı. Sokağa çıkma yasağının bitimiyle beraber Cizre'ye geldiğimde ayrıntıları öğrendim. Buna göre eşim Maşallah ve gelinim Zeynep beni aramak için üzere komşum Abdullatif'in evine gelip beni aradıktan sonra evden çıkar çıkmaz silahlı saldırıya maruz kalmışlar. Önce gelinim Zeynep açılan ateş sonucunda bebeğiyle beraber yere düşmüş ve eşim Maşallah ile komşumuz Ahmet Dayan kendisini içeri almak isterlerken silahla vurulmuşlardır. Eşim Maşallah açılan ateş sonucu vefat etmiş, komşumuz Ekrem yaralanarak halen tedavi görmektedir. 2-3 güne tedavisi bittikten sonra daha ayrıntılı ifade verecektir.”

Eşref ERDİN'in Kızı Rahmet ERDİN Ağar:

“04.09.2015 tarihinde başlayan sokağa çıkma yasağı nedeniyle Nur Mah. Varol Sokakta bulunan ve eşimle ikamet ettiğim evimden güvenlik nedeniyle yukarıda adresini

belirtmiş olduğum babamın evine gittik. Sokağa çıkma yasağının devam ettiği 09.09.2015 akşamı saat 21.30 sıralarında silah ve top atışlarının yoğun bir şekilde evlere isabet etmesi neticesinde babam Eşref'te hem komşu evlerinin durumuna bakmak hem de silah seslerinin geldiği yeri öğrenmek amacıyla gitmemesi yönündeki tüm ısrarlarımıza rağmen evin damına tek başına çıktı. Aradan birkaç dakika geçtikten sonra babam dönmeyince telaşlanıp yukarı baktık. Üvey annem Nuran bağırarak babamın vurulduğunu söyledi. Silah ve top atışlarının sesleri yoğun bir şekilde geldiği için yaklaşık 2 saat boyunca babamı alamadık. Sonrasında silah seslerinin durmasıyla beraber yukarı dama çıkıp babamı alabildik. Sırtından böbrek kısmına kurşun isabet etmişti. Ve henüz ölmemişti. Ben, eşim, ve akrabalarımız olan Mustafa Erdin, Kadri Erdin, ve Ekrem Ağar ile beraber kendisini evin avlusuna bıraktık.(3 katlı evin)Henüz vefat etmediğini görünce 112 yi arayarak acil yardım istedik. Zaten tüm GSM hatları kapalı olduğu için sadece 112'yi arayabiliyorduk. Kendileri bize güvenlik nedeniyle polislerin, gelmelerine izin vermediğini ve bu şekilde can güvenliklerinin olmaması nedeniyle gelemeyeceklerini söylediler. Avea hatları zaman zaman açık olduğu için 155'i arayarak durumu söyledik. Aracımızın plakasını isteyerek durumu ekiplere bildireceklerini söylediler. Biz babamı arabaya bindirip evimizin bulunduğu Köprülü sokağın başına doğru hareket eder etmez araca doğru polisler tarafından yoğun bir silah atışı yapıldı. Orada fark ettik ki 155'i aradığımız ve görüştüğümüz polis memurları özellikle bizim Mahalledeki polislerin görüş alanına sokarak bize ateş yapmaları talimatını vermiş. Aracın lastikleri de dahil çoğu yerine yaklaşık 7-8 mermi isabet etti. Biz de alelacele evimize geri dönmek zorunda kaldık. Aynı şekilde babamı eve alarak kendi imkânlarımızla bir şeyler yapamaya çalıştık. Çünkü sabaha kadar hala nabızı atıyor ve nefes alabiliyordu. Aynı günün (10.09.2015) akşamına kadar bu şekilde bekledik. Sabaha doğru artık babamın vefat ettiğini fark ettikten sonra havaların sıcak olması ve elektriklerinde bulunmaması nedeniyle kendisini buz kalıplarıyla yatırıyorlardık. Akşama doğru aralarında Şırnak milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın da olduğu bir heyet gelerek ambulans getirdiklerini (belediyeye ait) ve cenazelerini ambulansa verebileceğimizi söylediler. Ve ambulans evimizin önüne kadar gelemiyordu. Babama bir battaniye sararak eşim ve akrabalarımızla birlikte ambulansa kadar taşıdık. Dönüşte eşimin anlattığına göre polisler cenazeyi ambulansa biz teslim eder etmez önce havaya sonra da kendilerine kurşun sıkmışlar. Mahalle aralarına kaçarak bu silah atışlarından yara almadan kurtulmuşlar. Sonrasında babamın cenazesi otopsi yapılmak üzere Şırnak Devlet hastanesine götürmüşler. Teşhis için amcam Abdulrahim Erdin ile Almanya'dan gelen Abdurrahman Erdin Cizre Devlet Hastanesine çağrıldılar.”

Cemile ÇAĞIRGA'nın Babası Ramazan ÇAĞIRGA:

“Sokağa çıkma yasağının üçüncü gününde evinin önünde gece saat 21.00'da kızım

Cemile Çağırğa keskin nişancılar tarafından sol göğüs alt tarafından vuruldu. Biz de bahçede bulunuyorduk. Vurulduğunu görünce içeri almaya çalıştık, o esnada silahlar sıkılıyordu. Cizre’de tek çeken Avea hattı oğluma ait telefonla 112’ye ulaşabildik. Ancak ambulans güvenlik gerekçesi ile gelemeyeceğini söylemiş. Biz de çıkamayacağımız için kızımın kokmaması için kasap olan komşumuz Mehmet Matur’un derin dondurucusunda 2 gün beklettik. Ölümünün ilk gecesini etrafını buzlarla çevirdik, annesi yanında uyudu. Milletvekili Faysal Sarıyıldız mahallede olması sebebiyle bilgisi oldu. Basına yansması ile milletvekili heyeti 09.09.2015 günü sabah saatlerinde defin için izin almaya çalıştılar. Saat 10.00DE milletvekilleri öncülüğünde İdil yolu üzerinde bulunan Şeyh Sıraç Camiinin önünden Ambulansa teslim edilmek amacıyla getirildi. Ancak caddeye çıktığı anda anonslarla tehdit ve silahlarla heyete sıkıldı. Ambulansa zar zor ulaştırabildik. Sonrasında tekrar silahlarla halka sıkıldı. Kimsenin biz dahil ambulansa eşlik edilmesine izin verilmedi. Şırnak Hastanesinden sahipsiz şekilde morgda bekletilmiş. Şırnak’tan kişisel ilişkilerimizle orada bulunduğunu öğrendik. Özellikle ambulansa ulaşmamız ve onu kendi ellerimizle yıkayıp, kokmasına engellemek için buzlamamız ve derin dondurucuda saklamamız en acı vericisiydi.

Defin işlemleri öncesinde 12 Eylül gecesini Şırnak devlet Hastanesi’nden getirildi. Cizre Devlet Hastanesinden çıkarılması istendi. Bize teslim-teşhis tutanağı ve defin ruhsatı verilerek kızımızı çıkarmamız istendi.Mecburen çıkardığımız kızımızın cesedini Cizre sebze halinde bulunan tira takılan termokinge muhafaza ettik. Kızımız dışında 4 ceset daha (Sait Çağdavul) bulunuyordu. 13 Eylül’de de defnedebildik.

Karayolları içinde bizim evin tam olarak görüş açısına giren okulların üzerinde bulunan keskin nişancılar tarafından kızım Cemile’nin vurulduğunu düşünüyorum. Ambulansa kızımın cenazesi alınırken hiçbirimiz yanına alınmadı ve Şırnak Devlet hastanesinde yapılan müdahale sonucunda çıkan materyalin ne olduğunu ne yapıldığını herhangi bir bilgimiz olmamıştır.”

Mehmet ERDOĞAN’IN Kardeşi Selman ERDOĞAN:

“Şırnak’ın Cizre İlçesinde 4 Eylül 2015 tarihinde alınan sokağa çıkma yasağının kaldırılmasına saatler kala yani 11/09/2015’i 12/09/2015’e bağlayan gece akşam saatlerinde abim Mehmet Erdoğan normal zamanlarda yaptığı gibi hayvanlarını beslemek için çeşitli yerlerden özellikle çöplüklerden ekmek toplamaya gideceğini, yaşlı olduğu için asker ya da polisin kendisine bir şey yapmayacağını söyleyerek evden ayrıldı. Zaten 8 günlük sokağa çıkma yasağı süresince ne evde yiyecek bir şey kalmıştı ne de hayvanların yiyeceği bir şey. Abim yaşlı olmasına güvenerek hayvanların telef olmaması için dışarı çıkmıştı. Ancak kendisi

gece eve dönmedi. Telefonlar çekmediğinden ve de sokağa çıkan herkesin vurulduğunu bildiğimizden kendisini aramaya gidemedik. 12/09/2015 tarihinde saat 7'den sonra yasadık kalkınca dayımızın oğlu Rıdvan Olca yaşayıp yaşamadığımızı ve durumumuzu merak ettiği için bize gelirken Cudi Mahallesinin Nusaybin Caddesi İdil Garajı yanında abim Mehmet Erdoğan'ın vurulduğunu ve cenazesinin yerde olduğunu söyledi. Bende olay yerine gittim. O sırada cenazesinin başına milletvekillerinden Hüda Kaya ve Faysal Sarıyıldız'ın da bulunduğu heyetler gelmişti. Abim sokağın ortasında yanında elinde çöpten topladığı anlaşılan ekmek poşetiyle yatıyordu. Keskin nişancılar tarafından önce kafasından sonra vücudunun çeşitli yerlerinden vurulduğunu gördüm. Ondan sonra Silopi belediyesine ait ambulansla abimin cenazesini Cizre Devlet Hastanesine kaldırdık. Hastanede herhangi bir sağlık personeli yoktu. Hatta acil kapısında 30 dakika bekletildikten sonra morga taşıyabildik. Morgda sadece iki personel vardı. Morgun dolu olduğu söylenerek abimi musalla taşının üstüne koydular.”

Mehmet Emin LEVENT'in Ablası Hanife LEVENT:

“Şırnak'ın Cizre İlçesinde 4 Eylül 2015 tarihinde alınan sokağa çıkma yasağının başladığı ilk gündü. Henüz çok ciddi olaylar yaşanmıyordu. Kardeşim sigara almak için Nur Mahallesi Özgür sokakta dışarı çıktı. Dışarı çıktıktan birkaç dakika sonra sarsıcı bir ses – bomba gibi- ardından da silah sesleri geldi. İnsanların bağrıışmaları üzerine bizde dışarı çıktık. Ondan sonra elektrikler gitti, telefonlardan çekmedi. Aramamıza rağmen ulaşamadık. Yine silah sesleri gelince herkes gibi korkudan bizde evlere girdik. Mahallelinin haber vermesi üzerine öğrendik ancak bize yaralı olduğu söylendi. Ben ve annem dışarı çıktık üstelik gündüz olmasına rağmen ulaşamadık. Kardeşim yaralı iken komşuların yardımı ile Özgür sokakta bir eve alınmıştı. Kardeşimi keskin nişancıların hedef aldığını biliyoruz. İlk gece ilk vurulanlardandı. Komşular nerede olduğunu bilmiyordu. Cenazelerin toplandığı söylenen camiye baktık yoktu. Orda bulunan kişiler milletvekilleri aracılığıyla yaralıların hastaneye taşındığını ambulansların zaten gelmediğini söyledi. Yasağın sürdüğü 8 gün boyunca kardeşimin nerede olduğunu bilmeden bekledik. Çünkü mahalle içerisinde askeri araçlar ve mahalle çevresinde keskin nişancılar vardı. Bunu biliyorduk. Vurulduğu gecenin ertesi günü sabah saat 6.00 ya kadar vurulduğu yerde kalmış. Vodafone olan telefon hattımız çekmediğinden hiçbir yere ulaşamadık. Yasağın kalktığı 12/09/2015'te belediyeden bir zabitanın Cizre Devlet Hastanesinde bulunan cenazelerin teşhisi için gidilmesi haberini vermesiyle hastaneye ailem ile gittik. Hastanede bizi polisler karşıladı. Yanlarında savcı vardı. Teşhis için bizi morga aldılar. Ben ve amcam Ahmet Levent teşhis ettik. Kardeşimi ben tanıdım. Bunun üzerine tutanaklar tutuldu. Savcı bize ısrarla cenazelerin morgdan alınması gerektiğini söyledi. Diğer ailelerle beraber alacakken kardeşimi bu ısrar üzerine oradan alarak Cizre sebze meyve halinin soğuk hava deposu gibi bir yerinde beklettik. Ertesi gün diğer

cenazelerle birlikte defnettik.”

Muhammed Tahir YARAMUŞ’un Babası Abdullah YARAMUŞ:

“Sokağa çıkma yasağının başladığı 04/09/2015 günü saat 20.00’den sonra elektrik ve telefon hatları kesildikten sonra Cizre’nin sıcaklığından dolayı içeride duramaz hale geldik. Daha sonra yoğun şekilde silah ve top sesleri gelmeye başladı. Bizde kendimizi daha güvenli bir yere atmak korkusuyla tekrar eve girmeye çalıştık. On korkunun verdiği telaşla Muhammed bebek annesinin kucağından düştü. Önce hafif kusmalar başladı. Daha sonra ateşi çıkmaya başladı. Sabaha kadar bu şekilde başında bekledik. Ancak ateşini düşüremedik. 05/09/2015 günü saat 07.00 ye doğru telefonun çekmeye başladığını gördüm ve kendi cep telefonumdan 112 acile ulaştım. Bilgileri ve evin adresini verdim. İlk önce geleceklerini söylediler ancak evin 100 m ilerisinde sultan sokağın başında beklediklerini sürekli aramamdan kaynaklı öğrendim. Sultan sokakta kobra tipi zırhlı araçlarla ambulansı engellemişler, ambulansın can güvenliği nedeniyle bize ulaşmasını engellediler. Her sokağın başında keskin nişancılar bulunmasından dolayı bende bebeğimi ambulansa götüremedim. Çünkü keskin nişancılar tarafından vurulacağımı biliyordum. Daha sonra ambulansı aramaya sürekli devam ettim. Çünkü Muhammed bebek yaşıyordu. En son aramamdan ve feryat etmemden dolayı 05/09/2015 günü saat 21.00 de telefona doktor çıkarak bana tıbbi bilgiler verdi. Kusmasını engellemek için sırt üstü yatırmamı ve bacaklarını karnına doğru getirip götürmemi istedi. Ben bunları uyguladım ama bir faydası olmadı. Gece saat 3.00 sıralarında oğlum Muhammed hayatını kaybetti. Tüm bu süreç boyunca yasak devam ediyordu. Mahallenin her sokağında askeri zırhlı araçlar vardı. 06/09/2015 saat 08.00 civarında annesinin daha fazla feryat etmemesi için komşuların yardımıyla evin yakınında bulunan Şeyh Sait camisine götürdük. Bundan sonra 30 saat boyunca Muhammed bebeği yıkanmamış vaziyette bekletmek zorunda kaldık. Camide herhangi bir soğutucu olmadığı, elektrik ve su olmadığı için öylece ortada bırakmak zorunda kaldık. Camide oğlum Muhammed Tahir dışında Sait Çağdavul’un cenazesi de vardı. O esnada mahallede bulunan milletvekili heyeti içinde olan Leyla Birlik, Ferhat Encü ile birlikte camide bulunan her iki cenazeyi de alıp İdil yoluna yaya olarak çıktık. Muhammed bebeği kucağımda taşıdım. İdil yolunda belediye cenaze nakil aracı bizi karşıladı ve cenazeleri araca teslim ettik. Caddede bulunan Kobra tipi zırhlı araçlarla üzerimize ateş edildi ve gaz bombası atıldı. En yakın yerlere kaçtık. 12/09/2015 günü sokağa çıkma yasağının bitimi ile Cizre devlet hastanesi morguna başvurduğum. Bana 35 günlük bebeğin Cizre devlet hastanesinde olmadığını, Şırnak devlet hastanesine otopsi için götürüldüğünü orda bulunan özel tim polisi söyledi. Ondan sonra bende Şırnak’a gittim. Şırnak devlet hastanesi morguna başvurduğum ve orda sahipsiz cenaze bölümünde olduğunu öğrendim. Morgda; savcı ve polisler hazır bulunuyordu ve otopsi

yapılmıştı. Savcı defin ruhsatını vererek cenazeyi çıkarmamızı söyledi. Ancak geç saatlerde Şırnak'a varabildiğim ve cenazenin gömüleceği yerin kesinleşmesine kadar orda kalmasını savcıdan istedim fakat reddetti. Bizimle birlikte 7 cenazeye de aynı muameleyi yaptılar. Şırnak Belediyesinin yardımıyla cenazeleri belediyeye ait cenaze nakil araçlarına teslim ettik. Gece böyle geçti. Sabah saat 08.00 de Cizre'ye doğru yola çıktık. 13/09/2015 günü saat 14.00 civarlarında Muhammed bebeği ancak defnedebildik.”

Muhammed Tahir YARAMUŞ'un Annesi Sosin YARAMUŞ:

“Elektrikler yoktu aynı anda silah sesleri, patlamalar yaşanıyordu. Evin duvarlarına, kapılara isabet ediyordu. Hatta bulunduğumuz yerde avluya parçacıklar düşüyordu. Onun verdiği panik ve korku ile evin içine girmeye çalıştık. O esnada panik halinde çarpıştık ve düştük. Bunun dışında eşim Abdullah Yaramuş'un beyanları doğrudur, olay bu şekilde yaşanmıştır.”

Osman ÇAĞLI'nın Babası Nuri ÇAĞLI:

“Sokağa çıkma yasağının ilanından sonraki ikinci gece saat 6.30 civarında sokaktan gelen sesler, halkın bağrıışları üzerine oğlum dışarı çıktı. Sokağa çıkması ile sırtından ve kalçasından vurulması bir oldu. Yaralı oğlumuzun yanına gittik ve o yaralı iken mahallenin içinden yola çıkmaya çalıştık. Silahların sıkılması sebebiyle ilerleyemedik. Şehrin içinde belli yerlerde keskin nişancıların olduğu biliniyordu. Ancak vurulma sebebinin panzerden atılan kurşun mu yoksa keskin nişancı kurşunu mu olduğunu tam bilmiyorum. Ambulansa birden çok kişi ulaşmaya çalıştı. Ancak mahalleye gelemeyeceklerini söylüyorlardı. Gelen ambulanslarında mahalleye girişlerine izin verilmediğini söylüyorlardı. Oğlumun yaralı haliyle yaklaşık 4 saat mahalleden çıkmaya çalıştık. Bu süreden sonra saat 10.00 civarı ambulansla Cudi mahallesinden Osman'ı aldılar. Ambulansa bindirildiğinde halen nefes alıyordu. Ancak çok kan kaybettiğini görebiliyorduk. Bedeni buz kesmişti. Ambulansa onunla beraber abisi Mehmet Salih bindi. Cizre devlet hastanesine götürülürken yolda hayatını kaybetmiş. Hastanede abisine cenazenin Şırnak devlet hastanesine götürüleceğini ve kendisinin eşlik edemeyeceğini özel tim söylemiş. Ondan sonra cenazenin nereye götürüldüğünü bilmiyoruz. Sokağa çıkma yasağının kalktığı 12/09/2015 günü Cizre devlet hastanesine teşhis için gittik. Teşhis işlemi bana yaptırıldı. Teşhis işleminden sonra akşam saati olmasından kaynaklı olarak morgda kalmasını istediğimizi söyledik fakat müsaade edilmedi. Bunun üzerine oğlum Osman'ın cenazesini oradan alıp Cizre meyve ve sebze halindeki soğuk hava deposunda beklettik. 13/09/2015 günü ancak defnedebildik. Oğlumun ölüm sebebi yaralanmasından sonraki ambulansın engellenmesi sebebiyle yaşanan kan kaybıdır.”

Özgür TAŞKIN'ın Babası Sadun TAŞKIN:

“09.09.2015 günü sokağa çıkma yasağı olması, elektrik ve GSM şebekelerinin de bulunmaması nedeniyle oğlum Özgür yaklaşık 4-5 metre ileride bulunan dayısının evine gitmek istedi. Dayısı Abdullah Erdin'in evinde jeneratör vardı ve elektrikler çalışıyordu. Oğlum da Cizre'deki olayları öğrenmek ve haberleri takip etmek için oraya gitti. Sabah saat 04.00 sularındaydı, 1 saat kaldıktan sonra 05.00sularında dayısının evinden çıkarken Yafes Mahallesi'nde bulunan ve çevre yolunda konuşlanmış olan polis araçlarındaki keskin nişancılar tarafından yapılan atışlar neticesinde oğlum kapımızın hemen birkaç metre önünde vuruldu. Yaklaşık 20 dakika yerde kaldıktan sonra komşuların haber vermesiyle eşim beni çağırarak Özgür'ün vurulduğunu söyledi. Ben koşarak kendisini almaya gittiğimde halen yaralıydı. Bana ve annesine “hakkınızı helal edin” dedi. Biz hemen 112'yi arayarak yardım istedik. Ancak 112'deki görevliler can güvenliklerinin olmaması nedeniyle gelemeyeceklerini söylediler. Ben ve akrabamız Yakup Zileas bir araç temin ederek oğlumu araca bindirdik ve silah sesleri altında hastaneye götürdük. Oğlum Özgür'ün vefat ettiğini yolda fark etmiştim ancak. Kalp masajı ve başka yöntemlerle bir şeyler yapılabileceğini düşünerek hastaneye götürdüm. Hastanenin içi ve çevresi özel harekât polisleri ile doluydu. İçeride sadece iki doktor vardı ve bana oğlumun vefat ettiğini yapılabilecek bir şey olmadığını söylediler. Evimizin bulunduğu Yafes Mahallesi'ne çevre yolunda bulunan polis araçlarıyla gece boyunca silah ve toplarla atış yapılıyordu. Tüm evler bu nedenle büyük hasar görmüştür. Oğlum da böyle bir esnada ve muhtemelen bilinçli olarak bu silah atışlarının arasında kalmış ve vefat etmiştir. Oğlumu gördüğümde vücudunun çeşitli yerlerinde 4-5 mermi izi vardı ve kanlar içindeydi. Sonrasında biz hastanede bulunduğumuz esnada yaklaşık 4-5 saat sonrasında saat 15.00 sularında cumhuriyet savcısı gelerek otopsi için cenazeyi Şırnak'a götüreceklerini söylediler. Benim gitmemem izin vermediler. 2 gün Şırnak'ta kaldıktan sonra 13.09.2015 günü cenazeyi defnettik.”

Said ÇAĞDAVUL'un Babası Abdullah ÇAĞDAVUL:

“Sokağa çıkma yasağının başladığı 20.00'dan itibaren ikametimizin olduğu Özkan Caddesi'nde şiddetli silah sesleri geliyordu. Evimizin de Özkan Caddesi'nin başında bulunması ve askeri araçlardan sokağa doğru silahların sıkılmasıyla beraber bu mermilerin evimize isabet etmesiyle birlikte gece 02.00 sularında tüm aile fertleriyle beraber daha güvenli olduğunu düşündüğümüz baba evine gitmeye çalıştık. Babamın bulunduğu ve yine Özkan Caddesi Kent Sokak'taki evine doğru giderken tüm mahalleye silah ve bomba atışlarının yapıldığını gördük. Yedi kişi olduğumuz tüm aile fertleriyle bu sokağa girmeye çalışırken 19 yaşındaki oğlum Sait Çağdavul'un boğazına ve koluna isabet eden kurşunlarla yere düştüğünü

gördük. Oğlum Sait'i hemen babamın evine götürerek 112 acil servisini aradık. Ancak kendileri mahalleye yoğun top ve silah atışı olduğunu ve güvenlik nedeniyle mahalleye girmelerinin mümkün olmadığını söylediler. Bu şekilde defalarca aramamıza rağmen aynı şekilde gelemeyeceklerini belirttiler. Şebekeler olmadığından 112 dışında hiçbir yeri, kimseyi arayamadık. Tüm telefonlar ve GSM operatörleri kapalıydı. Bu şekilde yaralı olan oğlumun başında kendi imkânlarımızla müdahale etmeye çalışmamıza rağmen yaklaşık yarım saat içerisinde oğlum vefat etti. Vefat ettikten sonra kendisini bir battaniyeye sararak mahallede bulunan cami içerisindeki musalla taşına bıraktık. Hatta oğlumun camiye götürürken bile bizim bulunduğumuz yöne doğru yoğun silah ve top atışı yapılıyordu. Biz de sonraki gün öğlen saatlerine kadar camide kaldık ve yine mahallemizde bulunan Şırnak Milletvekilleri Leyla Birlik ve Ferhat Encü'nün de olduğu milletvekili heyetine durumu izah ettik. Kendileri de oğlumun cenazesini defnedebilmek için ısrarla girişimde bulunmalarına rağmen yaklaşık 36 saat sonra ambulans gelip otopsi için oğlumun Şırnak devlet Hastanesi'ne götürebildi. Sokağa çıkma yasağının kaldırıldıktan sonra 13.09.2015 günü devlet hastanesinden otopsi için çağırıldık. Cenazemizi otopsi işlemleri yapıldıktan sonra Cizre Devlet Hastanesi'ne getirmişlerdi. Teşhis sırasında tarafıma gösterilen cenazenin gözleri tamamen çıkarıldığı için başta teşhis edemedim. Çünkü olayın olduğu esnada oğlumun ateşli silah yaralanması dışında herhangi bir yaralanması yoktu. Dikkatlice bakınca oğlum olduğunu ve gözlerinin bilinçli bir şekilde çıkarılarak kendisine zarar verildiğini fark ettim. Bu durumu yetkililere sorduğumda otopsiye katılmış olan cumhuriyet savcısı bana otopsi esnasında olmuş olabileceğini söyledi. Kendisine oğlumun silahla yaralandığını ve boynundan ve kolundan yara aldığını dolayısıyla gözle alakalı yarasının olmamasına rağmen neden gözlerinin bu şekilde oyulduğunu tekrar sorduğumda muhtemelen vücudunun değişik yerlerinden doku örneklerinin alındığını muhtemelen bundan kaynaklandığını ancak ayrıntılarını bilmediğini tarafıma söylemiştir. Otopsi işlemlerinden sonra cenazemizi alarak diğer cenazelerle beraber soğutmalı olan ve termoking diye tabir edilen araca koyarak sonraki gün defnettik.”

Görgü Tanığı Veli Çağlı:

“/ Eylül günü saat 22.30'da herkes enin içinde yasak sebebiyle toplanmıştı. Babam lavabo için dışarı çıktı. Oradan dükkan kapısının önüne çıktı. O sırada hepimiz gelen şiddetli patlama ile sarsıldık. Arka odaya geçtik. Büyük abimin bağırmasını ve babamın inlemesini duyduk. “Buraya” diye sesi geldi. Abim ile dükkan girişinden girip onu çekmeye çalıştık. Bizzat ben ve abim kaldırmaya çalıştık. Dükkanın içine çektikten sonra daha güvenli olabileceği düşüncesi ile birlikte mutfağa çektik. Kendim özel sağlık lisesi öğrencisiyim. Sol bacağından yaralanmıştı. Kendimiz ip-sargı ile tampon yaptık. Kanı yavaşlatıp komşuları çağırдық. Ambulansı aradık, çekmiyordu Faysal Sarıyıldız'a ulaşarak olayın vahametini

anlatabilmek için fotoğraf gönderdik. Milletvekillerinin yardımı ile ambulans gelebildi. Evden eve geçerek caddeye yakın Dalmış Petrole gelebildik. Duvarları delmek zorunda kaldık. Orada 30-40 dakika ambulansın gelmesini bekledik. Ambulansın gelmesiyle Cizre Hastanesi'ne götürüldü. Hastanede müdahale edilmemiş hatta yapılan tamponumuz açılarak kan kaybı hızlandırılmıştır. Daha sonra ancak 8 Eylül sabahı Mardin Devlet Hastanesi'ne götürüldü.”

Görgü Tanığı (Abdullah Özcan'ın Babası)

“Oğlum Abdullah Özcan akşam saat sekiz sularında ve sokağa çıkma yasağının halen devam ettiği sıralarda namaz kıldıktan sonra; kendi bahçe kapısını kapatmak için kapıya yöneldiği esnada bacağına keskin nişancı tarafından atıldığını düşündüğümüz kurşun isabet etti. Polis tarafından açılan ateş sebebiyle Abdullah'a yardım edemedik ve bu nedenle yarım saat yaralı şekilde beklemek zorunda kaldı. Daha sonra ambulans çağırdık ancak ambulansın gelmemsi üzerine saat 02.00 gibi özel bir araçla Abdullah'ı hastaneye götürmek için yola çıktık ve yola çıkmadan önce polise haber vermemize rağmen polis tarafından aracımız tarandı. Kurşun Abdullah'ın sol bacağına isabet ettiği için bacağının diz üstü kopmuştu. Abdullah 6 çocuk babasıydı ve geçimini esnafıktan sağlıyordu.”

Görgü Tanığı Kader Gargan:

“Sekiz gün boyunca açlık ve susuzluk çektik, psikolojik olarak çöküntü yaşadık. Top ve silah seslerinden uyuyamıyorduk, mahallemizde gerçekleşen katliamı dahi nadiren elektrik olduğunda ancak televizyondan öğrenebiliyorduk. Mahallemizde dört gün boyunca doğum sancısı çekmesinden kaynaklı olarak hamile bir kadın ambulans gelemediği ve tedavi edilemediği için hayatını kaybetti.”

İsmi Veremeyen İmam

Kendisinin memur olduğunu, bu sebeple isminin kayıtlarda geçmesini istemediğini söylemiştir. Yatsı namazı sonrası camiden döndüğü esnada evinin önünde sağ omzuna mermi isabet ettiğini, merminin, keskin nişancılar tarafından ateşlendiğini tahmin ettiğini ifade etmiştir. Sokağa çıkma yasağı boyunca evlerinin damında bulunan suyu bile değiştiremediklerini buna teşebbüs ettiklerinde dahi keskin nişancıların silah atışlarına maruz kaldıklarını bu nedenle bunun mümkün olmadığını belirtmiştir. Kendisinin evde tedavi olduğunu, doktorun eve gelerek eldeki imkanlarla mermiyi çıkardığını, merminin suikast silahı mermisi olduğunu, doktorun ağır yaralıları olduğunu öğrenmesi üzerine yarayı tam kapatmadan evi terk ettiğini, birkaç saat sonra yarayı kapatmak için tekrar geldiğini anlatmıştır. Kimsenin kapı önlerine çıkmadığını, kendilerinin suyu bidonlardan tedarik

ettiğini diğer mahallilerin ise kuyulardan ve bidonlardan su taşıyarak su ihtiyaçlarını karşıladıklarını belirtmiştir. Ayrıca yasak boyunca hiçbir şekilde ezan okuyamadıklarını zaten minarelerde keskin nişancılara olduğunu belirtmiştir. (Olayları anlatan, mümkün mertebeye herhangi bir isim vermemeye çalışmıştır.)

Mardin Eczacılar Odası Cizre Temsilcisi

Eczacı Narin Zeren:

“Sokağa çıkma yasağının ilan edildiği 04/09/2015 tarihinden kaldırıldığı 12/09/2015 tarihine kadar eczaneler bir bütün olarak açılmamıştır. Sadece Cizre Devlet Hastanesi'nin karşısındaki eczanelerden biri ilk 3-4 gün öğlen saatine kadar açık kalabildi. Hem sokağa çıkma yasağı nedeni ile kimse gelemiyordu ilaç almaya hem de şehrin bütün sokaklarının panzerlerle kapatılmış olması ve de keskin nişancılara canlı olan hedefleri vurduğu haberleri üzerine o eczane de kapatmak zorunda kalmıştır. Normal zamanlarda hem hastaneye hem de ilçedeki eczanelere ilaç temin eden depo araçları ilçeye giriş çıkışın yasak olmasından kaynaklı ilçeye gelememi. Bu süre zarfında düzenli ilaç kullanması gereken kronik hastalar ilaçlarına erişemedi. İlçede yaşananlar sebebiyle birçok insanın ilaç yardımına ihtiyacı olduğunu biliyorduk fakat açamıyorduk. Sadece Cudi mahallesine yakın bir yerde bir eczacı eczanesini açmak istemiş fakat açtığı saatlerde eczanesi kurşunlanmış. Aynı gün ve saatlerde eczanenin de bulunduğu mahalde iki çocuk da polis kurşunlarının hedefi olmuştu.

Daha sonradan öğrendiğimiz bir bilgi de; sokağa çıkma yasağının ilan edildiği gün Cizre Kaymakamlığının tüm eczanelere talimat gönderdiği. Elektrikler kesik olduğu için yazıyı faksleyememişler. O yazıya göre Cizre Devlet Hastanesinin karşısındaki eczaneler dışında eczanelerin de yasak süresince kapalı olacağıymış. Açıkça halkın sağlığa erişim hakkı engellenmiştir. Zaten hastanenin karşısındaki eczanelerden biri açabilmişti o da can güvenliği nedeni ile birkaç gün öğlene kadar açık kalabilmiştir. Bu süreç boyunca eczanelerin açık olduğu bilgisi doğru değildir. Halkın sağlığa erişimi engellendiği gibi birçok yerde de zaten kapalı olan eczanelerde zarar gördü.”

Fırın Sahibi Ramazan Tavlar:

“Sur Mahallesi Nusaybin Cad. No:123/A'da bulunan fırınım sokağa çıkma yasağının ilan edildiği 04/09/2015 tarihinden yasağın kalktığı 12/09/2015 tarihine kadar kapalı kaldı. Sokağa çıkma yasağının başlayacağı saat panzerlerle sokakta duyurulmaya başlayınca bu fırınımda çalışanları tahliye ettik. Fırınım kapalı olduğu halde polis kurşunlarının hedefi oldu. Buradaki fırınım yasak süresince gelemedik. Bu fırın dışında başka bir fırınım Nur Mahallesi girişinde bulunuyor. Sokağa çıkma yasağı başlayınca Nur mahallesindeki fırınımda çalışanlar

6 gün boyunca mahsur kaldılar. Orda her yer kurşunlanınca fırının üst katında saklanmışlar. Ben onların aç ve susuz kaldığını düşünerek eşimi de yanıma aldım ve Nur mahallesindeki fırına girmeye çalıştım. Fakat eşim ve beni polis durdurarak geldiğiniz yere geri gitmezseniz sizi vururuz diye tehdit ettiler. Bizde keskin nişancıların hedefi olmamak için yüksek yerlere dikkat ederek mahalle aralarından kaçtık. İki fırınım da yasak süresi boyunca kapalı kaldı.”

Görgü Tanığı Nimet Şimşek:

“Sur Mahallesi Nusaybin Cad. No:123/A’da bulunan fırının önünde seyyar satıcılık yapıyorum. Yasak süresince dışarı çıkmadık. Yasağın ilanından iki gün sonra evde yiyecek bir şey kalmadı. Ben de fırına ekmek almaya çıktım fakat fırına ulaştığımda fırın kapalı idi. Kapalı olduğu gibi tam fırının önüne geldiğimde panzerlerle üzerime ateş açtılar adeta taradılar. Kaçarak kurtulduk.”

Fırın Sahibi Ramazan Batar:

“Alibey Mahallesinde Tatlısöz Ekmek fırınının sahibiyim. Ben aynı zamanda Alibey Mahallesinde oturuyorum. Sokağa çıkma yasağı ilan edildiği gün biz fırında bulunuyorduk. Normal zamanda gece ve gündüz olarak iki vardiya çalışıyorduk. Ancak yasak ilanı boyunca sadece gündüz çalışabildik. Normalde çıkardığımız ekmekten yaklaşık 2000 ekmek fazla çıkarıyorduk ki insanlar aç kalmasın. Ancak polis zaman zaman gidip geliyordu. Hem fırın kapanmasın diye hem de can güvenliği nedeni ile sadece gündüz çalıştık. Alibey Mahallesinden insanlar burada uzun kuyruk oluşturuyordu çünkü bizden başka fırın açık

değildi. Polis bazen gelip burada kalabalık olursa fırını kapatırız diyorlardı. Diğer mahallelerden insanlar gelip gidemiyordu. Bizim mahalleden biri Nur mahallesinde insanların açlıktan öleceğini ve onlara ekmek götürmek istediğini söyledi. Kendisine ekmek verdik ama ulaştırıp ulaştıramadığını bilmiyorum. Bir defasında yine fırının önü kalabalık olduğu için polis gaz bombası attı, fırının içine kadar girdi. Ama şunu biliyoruz ki tek açık fırın bizim fırınımızdı hatta bu mahalleye yetecek kadar bile ekmek çıkarılamıyordu. Hem fırın kapanmasın diye hem de can güvenliği gerekçesi ile gündüz çalıştık fakat yine de yetmedi.”

Görgü Tanığı Salih Aşkın:

“Alibey Mahallesi Tatlısöz Ekmek fırınında çalışıyorum. Sokağa çıkma yasağı süresince Cudi Mahallesinde olan evimden alibey Mahallesine geledim. Cudi mahallesinde fırınlar açık değildi. Yasak kalkana kadar elimizde ne kadar un var ise onu kullandık. Olmadığı zamanda aç kaldık.”

Market Sahibi Mağdur Celal İŞLEK:

“Marketim Sokağa çıkma yasağı süresi boyunca resmi olarak kapalıydı, fakat beşinci günden itibaren fiilen günlük 2-3 saatliğine arka kapıdan hizmet verebildik. 2 market çalışanı ve bir bekçi yasak süresi boyunca markette kaldılar. Bu süre zarfında markete yönelik herhangi bir saldırı girişimi olmadı. Elektrik kesintisinden dolayı buzdolaplarımız çalışmadığı için et, süt ve taze sebze meyve kaybımız oldu. Bu kayıp sonucunda ortalama olarak 10.000 TL kaybımız vardır. Elektrik kesilmiş olduğundan dolayı kısa bir süre jeneratörler devreye girmiş ve bunların da mazotu tükenmiştir. 9 günlük yasak süresi boyunca satış yapılamadığı için büyük bir kar yoksunluğu yaşadık. Bu yoksunluğun yarattığı kayıp oranının düzelmesi ayları bulacaktır. Olayların yaşanmasından dolayı tedarikçi firmalar bize ürün getirmekte sıkıntı çıkardılar. Kısa vade de yasak süresi boyunca 100.000 TL ye yakın kar kaybımız var. Çalışma saatlerimiz bu olaydan sonra düşmüştür. Eskiden gece 12 ye kadar çalışırken yasaklardan sonra saat 5’te kapatmak durumunda kalıyoruz. Genel olarak uzun vade de büyük zararlar meydana gelmiştir.”

Dedaş’tan Alınan Bilgi:

“04.09.2015 tarihinde sokağa çıkma yasağının ilan edildiği saatten yaklaşık 1-2 saat sonra elektrik kesintileri başladı. Cizre’de trafoların gücü değişkenlik gösterse de bir trafo en az 75 eve elektrik vermektedir. Çalışamayacak durumdaki 21 trafo üzerinden en az 1500 eve elektrik verilememiştir.

Yasağın devam ettiği süre boyunca Dedaş görevlileri çalışmadı. İç mahallelerde oturan bazı görevli personeller çalışmak için çabaladılar. Yoğun kesinti ve şikâyet haberleri gelince ne olduğuna bakmak gerekirse onarım için görevliler Nur Mahallesi'nde girmek istemişler. Mahalle girişinde gidilen araç Dedaş aracı olmasına rağmen silahlar onlara doğru yönelmiş bir eve sığınmak zorunda kalmışlar. Elektrik kesintileri onarılamamış bazı mahalleler tamamen elektriksiz kalmıştır. Güvenlik güçleri “can güvenliği olmadığı” gerekçesi ile gelmemelerini iletmışler.

Yasak kalktıktan sonra yapılan tespitler: Teknik anlamda trafoların bağlanmış olduğu hatlar bulunmaktadır. Nur mahallesi 14 ile 25 numaraları arasındaki tüm trafoların bağlı bulunduğu hattın kesilmesi ile trafoların elektrik verimi engellenmiş sonrasında da trafolar patlatılmıştır. Cizre genelinde özellikle de Nur mahallesi'nde 21 trafonun kurşunla patlatıldığı ya da kullanılamaz halde hasar gördüğü tespiti yapılmışsa da Dedaş'ın kendi raporlarında trafoların patlatıldığı yer verilmemiştir. Trafoların bağlandığı iletken elektrik tellerinden 4.000-5.000 metre tel kullanılmayacak durumdadır. Silah kurşunlarının denk geldiği yerlerde kesilen tellerin ciddi ekonomik karşılığı oluşmuştur.

Çoğu yerde basında fotoğrafları yer aldığı gibi elektrik iletken direğinin betonları parçalanmış hatta beton direğin içindeki demirleri kesecek silahlar kullanılmış. Özellikle Nur Mahallesi'nde Özkan Caddesi, Varol Caddesi ve Kurami Sokağı da elektriksiz kalmıştır.

Yaşanan zararların tespiti için Keban Barajı'ndan alınan raporlar beklense de 3,5-4 trilyon maddi zarar olduğu kabaca hesaplanmıştır. Genel anlamda Nur Mahallesi'nin tamamı, Cudi Mahallesi'nin büyük çoğunluğu, Yafes Mahallesi'nin yarısı, Sur Mahallesi'nin büyük kısmı elektriksiz kalmıştır. Şehrin iç mahalleleri olan yerlerde ara ara elektrikler gidip gelmiştir. Onarma işlemleri uzun sürmüş olup halen tamir edilemeyen 2-3 trafo bulunup onarım işlemlerine ilçelerden yardım gelmiştir.

HDP Şırnak Milletvekili Ferhat ENCÜ:

“Cizre'de sokağa çıkma yasağının ilan edildiği günün akşamı ve saati beraberimdeki heyet ile ilçe merkezine girdik. İlçe girişlerinde ve yol üzerinde konuşlandırılmış yüzlerce zırhlı araç ve yoğun bir polis ablukası vardı. Cizre Devlet Hastanesi'ne gittik öncelikle. Hastanenin içinin ve dışının yoğun bir polis ablukası altında olduğunu gördük. Geceyi orada geçirdik. Hastane çalışanları büyük bir baskı altında görevlerini zor koşullarda yapıyorlardı. Sabah saat 8 civarı hastane çalışanlarını ve bizleri korkutmak, telaşlandırmak ve hastane çalışanlarının hiçbir şekilde dışarı çıkılmaması, rahat davranılmaması için ortamı gererek hastane girişinde polisler kendi aralarında çatışma süsü vermeye çalıştılar. Elinde otomatik

silahlarla yüzü kapalı özel hareket polisleri bizlere doğru yönelerek ve hastane koridoruna sıkıştırarak beni ve heyetimi tanınmalarına rağmen özellikle şahsıma silah doğrultup hakaret etti. Yine ikinci günün akşam saatlerinde aralarında bir çok bölge milletvekili arkadaşlarımla Cizre'nin Şah Mahallesi'nde uyarı yapılmadan polis bizlere gaz bombaları atarak saldırıda bulundu. Başta Şırnak Valisi olmak üzere İlçe Merkezi'nde bulunan Kaymakamlık ve İlçe Emniyet Müdürü hiçbir şekilde telefonlarımıza cevap vermiyor muhatap alınmıyorduk. Yine dördüncü gün saldırıların en yoğun yaşandığı Nur Mahallesi'nde mahsur ve zor durumda kalan mahalle sakinlerinin durumlarını yerinde görmek ve bilgi almak için gittiğimiz Nur Mahallesi'ne girişimiz engellenmiştir. Diyalog kurma çabalarımıza karşılık alaycı bir tavır ve umursamazlıkla beraber zırhlı araçları üzerimize sürmüşlerdir. Cenazelerin morga taşınması için aracılık yapma girişimlerimizin tümü de polisin saldırıları ile engellenmeye çalışılmıştır. Kobra tipi zırhlı araçlarla etrafımız taranıyor, araçlarını üzerimize sürüyorlardı. Yaralanan siviller için bizler 112'yi arayıp ambulans istediğimiz zaman 112 personelleri "siz polislerin hedefi altındasınız. Siz yaralıları ile beraber ambulansın olduğu yere gelerseniz bizi riske sokarsınız" denilerek ambulansın olduğu yere gitmememiz isteniyordu.

MAHALLELERİN DURUMU

12 Eylül sabahı, saat 07.00' da "sokağa çıkma yasağı"nın kaldırılmasıyla birlikte heyetimiz milletvekilleri ile birlikte Cizre'ye giren ilk heyet olmuştur. Ancak sokağa çıkma yasağı kaldırılmış olmasına rağmen ilçenin girişinde bekleyen polis ve askerler tarafından ilçeye giriş konusunda zorluk çıkarıldığı gözlemlenmiştir. Yine ilçe merkezinde ve ana caddelerde akrep, kirpi ve toma olarak adlandırılan askeri araçların beklemeye devam ettiği, bazı yollardan geçişe izin vermediği ve insanların ancak heyetlerin ilçeye girmesinin üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra dışarıya çıkmaya başladığı, öncesinde sokağa çıkma yasağının fiili olarak devam ettiği görülmüştür. Bu andan itibaren heyetlerimiz gruplara ayrılarak mahallelere dağılmış ve çalışmalara başlamıştır.

CUDI MAHALLESİ

Cudi Mahallesi'ne giren heyetimiz tarafından mahallenin her tarafında çöplerin biriktiği ve ağır kokuların geldiği tespit edilmiştir. Mahalleli ile yapılan görüşmelerde mahallenin çok büyük kısmında sokağa çıkma yasağı boyunca suyun akmadığı, elektriğin kesik olduğu ve aile sağlığı merkezlerinin kapalı olduğu tarafımıza aktarılmıştır. Yapılan görüşmelerde mahallede ölen birçok kişinin keskin nişancılar tarafından vurulduğu, bu sürede cami minaresinden sürekli keskin nişancıların ateş açtığı ve ezan okunmadığı heyetimize aktarılmıştır. Cudi Mahallesi'ne gelen ambulanslara kolluk kuvvetleri tarafından ateş açılarak mahalleye girmelerine izin verilmediği bu nedenle yaralıların tedavilerinin kendi imkanlarıyla yapıldığı tespit edilmiştir. Heyetimizce Cudi taziye evine yapılan ziyarette buranın geçici olarak yaralıların tedavisinin yapılabilmesi için uygun hale getirilmeye çalışıldığı gözlemlenmiştir.

Heyetimiz incelemelerini sürdürürken duvar dibinde bir cenaze olduğu ve saatlerdir orada bulunduğu bildirilmiştir. Söylenilen yere gidildiğinde duvar dibinde bir kişinin üzerine battaniye örtüldüğü görülmüştür. Sağlık ekipleri, kişinin kafasından vurulduğu bildirildiğinden orada bulunan halka poşet vererek kişinin kafasına sarmalarını istemiştir. Battaniye açıldığında kişinin yaşlı olduğu ve kafasının üst-arka kısmının tamamen parçalandığı görülmüştür. Önce kafaya poşet geçirilmiş sonra da cenaze ambulansa taşınmıştır. Yerde beresinin kanlar içinde olduğu ve bir poşetin içinde bayat ekmek parçaları olduğu görülmüştür. Bu durum heyette bulunan avukatlar tarafından fotoğraflanmıştır. Ailesi

ve komşularıyla yapılan görüşmede bu kişinin Mehmet Erdoğan olduğu ve gece vurulduğu ancak aile çıkıp cenazeyi almak istediğinde üzerlerine ateş açıldığı bu nedenle cenazeyi alamadıkları tarafımızca tespit edilmiştir. Cenaze ancak heyetlerin ilçeye girişinden sonra yine heyetler tarafından kaldırılabilmiştir.

Cudi Mahallesi'nin sokağa çıkma yasağı süresince kolluk kuvvetleri tarafından ablukaya alındığı minarelerden ve özellikle Nusaybin Caddesi'ndeki yüksek binalardan mahalleye hedef gözetmeksizin ateş açıldığı, yaralıların ve öldürülenlerin mahalleden çıkarılmasına ve ambulansların mahalleye girişine izin verilmediği yapılan incelemelerden anlaşılmıştır.

NUR MAHALLESİ

Nur Mahallesine girildiğinde ilk olarak fark edilen hayvan ölülerinden ve çöplerden çok ağır kokularının yayıldığı sokakların adeta harabeye döndüğü ve hasar görmeyen ya da kurşunlara hedef olmayan binanın kalmadığı olmuştur. Yapılan incelemelerde mahallede sekiz gün boyunca su akmadığı, mahalleye elektrik verilmediği ve telefon şebekelerinin yasak süresince hiçbir şekilde çekmediği anlaşılmıştır. Mahalleye su veren ana su şebekelerinin patlatıldığı ve evlerin üzerinde ya da bahçesinde bulunan su depolarının da aynı şekilde tarandığı ve insanların susuz bırakıldığı, mahallede bulunan tüm dükkanların kepenklerinin parçalandığı, camlarının kırıldığı ve yağmalanarak tarandığı görülmüştür. Yine mahalleye elektrik veren ana trafoların patlatıldığı ve elektrik tellerinin tamamının hasar gördüğü, evlerin duvarlarında bulunan klimaların tamamının hedef alınarak çalışamaz hale getirildiği gözlemlenmiştir.

Yasağın kaldırılmasıyla birlikte daha önce su borularının patlatıldığı yerlerde oluşan çukurların birer küçük gölete dönüştüğü, etrafta öldürülmüş inek, kedi ve güvercin gibi hayvanlara ait hayvan ölülerinin bulunduğu ve her tarafın kullanılmış kurşun ve patlayıcı maddelerle dolu olduğu yer yer ise henüz kullanılmamış ya da patlatılmamış askeri mühimmatın varlığı tespit edilmiştir. Mahallenin adeta bir cephane çöplüğüne dönüştüğü görülmüştür. Nitekim heyetimizin incelemelerini sürdürdüğü esnada Yusuf Şık ve Berivan Dadak isimli çocuklar, sokakta açıkta bulunan bombanın patlaması neticesinde yaralanmışlardır ve hastaneye kaldırılmışlardır. Durumu ağır olan Yusuf Şık'ın tedavisi sürerken bir ayağı ve bir kolu kesilmiştir.

İncelemeler esnasında evlere girilmiş ve evlerin içinin de dışarisından farklı olmadığı birçok evin ve binanın kullanılamaz hale geldiği pencerelerden evlerin içlerinin tarandığı büyük maddi kayıpların oluştuğu, bazı evlerde yangın çıktığı ve bu nedenlerle birçok kişinin yaralandığı görülmüştür. Yapılan görüşmelerde, askeri araçların giremeyeceği kadar dar olan sokaklarda bulunan evlerin ve binaların helikopterler tarafından hedef alındığı ve tarandığı belirtilmiştir. Mahallede yaşayanlarla yapılan görüşmelerde yaralılar için defalarca ambulans çağırıldığı ancak can güvenliği olmadığı gerekçesiyle ambulansların gelmediği aktarılmıştır.

Heyetimiz çalışmalarına devam ederken mahallede yaralıların olduğu ve hastaneye kaldırılamamaları nedeniyle heyetten yardım istenmiş Milletvekilleri ve avukatlar Köprülü Sokakta yaralıların bulunduğu eve gitmişlerdir. Bir odada baba Bahattin Yeşil, oğul Ferhat Yeşil ve gelin Behiye Yeşil'in yerde uzandıkları ve kıyafetlerinin kan içinde olduğu görülmüştür. Her üçünün de bacaklarından yaralandıkları ve ambulans gelmediğinden hastaneye götürülemedikleri evden dışarı çıkarılamadıkları belirtilmiştir. Kişiler 12 Eylül gece saat 02.00 gibi yataklarında uyurken bacaklarından vurulmuşlar. Vekillerin girişimiyle kişiler hastaneye kaldırılmıştır. Daha sonra heyetimiz hastanede kişileri ziyaret etmiş ve tedavilerinin devam ettiğini görmüştür. Evin duvarında ve penceresinde bulunan mermi izleri tespit edilmiş ve fotoğraflanmıştır.

Heyetimize, Köprülü Sokakta inceleme yaparken Mualla Yalın'ın hamile olduğu ve 10 gün önce sezaryen olması gerekirken sokağa çıkma yasağından dolayı hastaneye gidemediği ambulansın da gelmemesi nedeniyle saatlerce doğum sancısı çektiği bildirilmiştir.

Yine Köprülü Sokakta görgü tanıkları tarafından, 65 yaşındaki Eşref Erdin'in 10 Eylül gece saat 11 gibi evinin damında yatarken sırtından vurulduğu, hastaneye götürmek amacıyla caddeye çıkarıldığında panzerin ateş etmesi sonucu tekrar eve geri döndüklerini ve kişinin 1 saat kadar yaralı kaldığı, sonrasında hayatını kaybettiği, ambulansın 22 saat sonra geldiği ve cenazeyi aldığı belirtildi.

Genel olarak mahallede yaşayanların ve özellikle çocukların psikolojilerinin bozulduğu, çocukların sürekli ağladıkları, uyuyamadıkları evler tarandığında ya sığınaklara gizlendikleri ya da evlerinin duvarlarını delerek bitişik komşularına kaçamak zorunda kaldıkları, görüşülen birçok kişi tarafından defalarca dile getirilmiştir. Yine bu görüşmelerde günlerce aç ve susuz kalındığı, mahallelinin pis kuyu suları kaynatarak içmek zorunda kaldığı ve bu nedenle birçok çocuğun hastalandığı belirtilmiştir.

YAFES MAHALLESİ

Yafes Mahallesi'nde incelemelerimize başladığımız sırada heyetimize mahallede bulunan soğuk hava deposunda bir cenaze olduğu ve cenazenin morga kaldırılması gerektiği bildirilmiştir. Avukat arkadaşlarımız ile birlikte soğuk hava deposunun bulunduğu yere gittiğimizde tavuk etlerinin saklandığı depoda bir cenaze olduğunu gördük. Cenazenin kaldırılması için ilgililere haber verildi. Cenazenin Mehmet Dökmen isimli vatandaşa ait olduğu ve kalp krizi sonucu vefat ettiği bilgisi ailesi tarafından verildi. Kişinin, 30.08.2015 günü rahatsızlandığından dolayı hastaneye kaldırıldığı, 02.09.2015 Çarşamba günü saat 14.30 sıralarında hastaneden taburcu edildiği ve aynı gün 17.00 sıralarında tekrar rahatsızlandığı, bu nedenle hastaneye götürüldüğü belirtilmiştir. Hastanede iğne yapıldıktan sonra taburcu edildiği ancak 10.09.2015 tarihinde gece saat 03.00 sıralarında yakınlarına kalbinin ağrıdığını söylediği, bu sırada dışarıdan silah ve patlama sesleri geldiği ve büyük bir patlama olduğu, Mehmet Dökmen' in bu patlama sırasında vefat ettiği tarafımıza bildirildi. Ailesi Mehmet Dökmen rahatsızlandığında ambulansı aramış ancak cevap verilmemiş, taksiyle hastaneye götürmek istemişler ancak taksi de gelemeyeceklerini söylemiş. 04.09.2015 sabahı camiye götürülerek, yıkanıp kefenlemiş ve sonrasında defin işlemlerine izin verilmediği için mahallede bulunan soğuk hava deposuna kaldırılmış ve iki gün boyunca depoda bekletilmiş.

Mehmet Dökmen'in kalp krizi geçirdiği eve gittiğimizde evin bir kısmın tamamen

yıkıldığı, duvarların kurşun izleriyle kaplı olduğu ve yine karşısında bulunan binaların duvarlarının da taranmış olduğu, tam karşısında bulunan sokakta taranmış ve kurşun izlerinden eleğe dönmüş bir aracın olduğu gözlemlenmiştir. Heyetimiz aynı mahallede hayatını kaybeden Meryem Süne'nin eşi ile görüşerek bilgi almıştır. Eşinin aktardığına göre Meryem Süne, 8 Eylül 2015 saat 21.30 sularında evinin kapısında güvenlik güçleri tarafından atılan bombanın parçalarının isabet etmesi sonucunda yaralanmış. Komşular ambulansın gelmesi için kaymakamlık, emniyet, jandarma ve 112'yi aramalarına rağmen 2,5 saat boyunca yardım gelmeyince yaşamını yitirmiş. Yaşamını yitirdiği gece evde mecburen evde tutulmuş. Sonraki gün soğuk hava deposuna kaldırılmış. Oradan da Şırnak Morguna götürülmüş.

İncelemeler sırasında aynı mahallede 18 yaşında hayatını kaybeden Özgür Taşkın'ın babası ile görüşüldü. 9 Eylül 2015 tarihinde sabah saat 3.30 -4.00 civarında evin karşısında bulunan dayısının evinde jeneratör olduğundan soğuk su almak ve Cizre'de olan biteni televizyondan öğrenebilmek için çıktığını oradan döndüğü esnada güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu hayatını kaybettiğini ve ambulansın defalarca aranmasına rağmen gelmediği ailesi tarafından heyet de bulunan arkadaşlarımıza aktarıldı. Heyetimizin Yafes Mahallesi'nde yaptığı gözlemlerde; sokağa çıkma yasağı nedeniyle sürekli ilaç kullanması gereken hastaların ilaç temin edememeleri kaynaklı hayati tehlike yaşadıkları, Mahallede çöplerin toplanamaması nedeniyle keskin bir şekilde çöp kokusu yayıldığı, bu durumun su kesintileri ile birlikte genel sağlığı tehlikeye düşürecek boyuta vardığı, sağlık hakkının bu yönüyle de ihlal edildiği tespit edilmiştir.

Keskin nişancılar tarafından sokağa çıkma yasağının başladığı ilk gecedен itibaren özellikle su depolarının vurulduğu bu şekilde halkın susuz bırakıldığı, yapılan gözlemlerde sadece evlerin değil halka ait işyerlerinin de hedef alındığı, mahallede bulunan dükkanların tahrip edilip yağmalanarak halkın gıda ihtiyacının hedef alındığı gözlemlendi. Mahallede yer alan dükkânlardan asker ve polislerce erzak alındığı ve dükkanların yağmlandığı görülmüştür. Kaldırımların, yolların ve avluların kullanılmış sayısız kurşunla, parçalanmış bombayla dolu olduğu bu haliyle bir savaş cephesini andırdığı gözlemlenmiştir.

Sokağa çıkma yasağı boyunca polis ve askerlerin kullandığı gaz bombalarının sersemletici ve uyku getirici etkiye sahip olduğu söylendi. Birçok yerde polislerin anonslarda Arapça konuşarak halka İŞİD'i anımsattıkları, mahalle aralarında top atışları nedeniyle 2 ile 3 metre çapında çukurların oluştuğu ve bu çukurların kanalizasyon hattını patlattığı ve kötü su birikimine sebep olduğu belirlendi. Sokağa çıkma yasağının kaldırılacağı duyurulduğu son gecede saldırıların diğer gecelere nispeten çok daha şiddetlenerek yoğunlaştığı ve 11 Eylül 2015 tarihinde polisler tarafından "Ermeni piçleri, hepinizi öldüreceğiz, bitireceğiz" şeklinde

anons edildiği söylendi. Yoğun saldırılar ve top atışları nedeniyle evlerin duvarlarının yıkılması ile evlerin kullanılamaz hale gelmesi ve polislerin “mahalleyi terk edin, sizi yok edeceğiz.” gibi tehditleri sebebiyle doksanlı yıllara benzeyen “zorla yerinden ettirme” uygulamalarının tekrar edildiği kanaatinin vatandaşlarca edinildiği, dolayısıyla vatandaşların “seyahat hürriyeti, mülkiyet hakkı” ve özellikle “yerleşme hakkının” ihlal edildiği gözlemlendi.

Mahallede dinlenen bütün vatandaşlar tarafından hiçbir şekilde karşılıklı bir çatışmanın olmadığı, tamamen tek taraflı bir şekilde polis saldırısının olduğu, mahallede öldürülen kişilerin tamamının silahsız ve mahalle sakinleri olduğu söylenmiştir. Sokağa çıkma yasağının sona ermesine rağmen halen mahalleye top atışlarının yapıldığı yerde tank, kirpi ve panzerlerin bulunduğu, konumlarını terk etmedikleri bu nedenle halkın yasağın kalkmasına rağmen sokaklara çıkmaya çekindikleri görüldü.

SAĞLIK BOYUTU

Hastaneye giden heyetimizce hastanenin bahçe girişinin, acil girişin ve yoğun bakım girişinin özel harekât polisleri tarafından ablukaya alındığı ve giriş çıkışların kontrol edildiği tespit edilmiştir. Acil girişinde tüm hastaların polisler tarafından kontrol edilerek içeri alındığı, 4 yaşında yanık şikâyeti ile hastaneye getirilen çocuğun yarasının bile polisler tarafından kontrol edilerek içeri alındığı tespit edilmiştir. Hastanenin acil ünitesinin kullanılmadığı ve yoğun bakım ünitesinin acil olarak kullanıldığı hastane personelince beyan edilmiştir.

Heyetimiz tarafından da bu durum yerinde gözlemlenmiştir. Yoğun bakımda bulunan hastaların acile gelen hasta ve hasta yakınları ile aynı ortamda kalması yoğun bakım hastalarının tedavisi açısından tehlike arz etmiş ve kolluk tarafından sokağa çıkma yasağı süresince bütün hasta hakları ihlal edilmiştir. Hastane personeli ile yapılan görüşmede; hastanenin sokağa çıkma yasağının başlangıcından sonra sivillerin tedavisine kapatıldığı, tamamen polis ve askerlerin tedavisinde kullanıldığı, personelin yaralılara tedavi uygulamaları halinde ölümlerle tehdit edildiklerini belirtmişlerdir. Hastane personelinin hastaneden kaçmak zorunda kaldığı belirtilmiştir. Hastanede yapılan görüşmelerde hastane personelinin kafalarına özel harekâtçılar tarafından silah dayanarak tehdit edildikleri ve özel harekâtçıların hakaretlerine maruz kaldıkları belirtilmiştir. 112 etkisiz hale getirilmiş, ambulansların mahallelere girişine izin verilmemiş ve kolluğun bütün bu engellemeleri neticesinde sağlık çalışanları hastalara hizmet verememiştir.

Hayatını kaybeden 21 sivil vatandaşın sağlık hizmetinden yararlanamadığı; polis ve askerlerce vurulan vatandaşların sağlık hizmeti alamadığı, ambulansların özel hareket polisinin bırakmaması nedeniyle mahallelere giremediği, gelen ambulans ve personeline ve yaralıları taşıyan kişilere ateş açılması sonucu yaralıların hastaneye götürülemediği, bu nedenle kan kaybından hayatlarını kaybedenlerin olduğu, cenazelerin morga taşınamaması nedeniyle evlerde bozulmaması için buzlarla korunmaya çalışıldığı ya da soğuk hava depolarına taşındıkları görüşmelerimiz sonucunda tespit edilmiştir. Halkla yaptığımız görüşmelerde, 9 gün boyunca suyun kesilmesi nedeniyle uzun süredir kullanılmayan eski su kuyularının sularının içildiği bu nedenle birçok kişinin hastalandığı özellikle de çocukların ishal, olduğu yönünde şikâyetlerini bildirmişlerdir.

Sokaklarda öldürülen güvercinler, keçi ve inek gibi hayvanların ve yine beslenemeyen hayvanlara ait ölümlerinin olduğu görüldü. Yine 9 gün boyunca kentte çöplerin toplanmaması sonucu hayvan ölüsü ve çöp kokusunun çok keskin biçimde hissedildiği ve başta bulaşıcı hastalıklar olmak üzere hastalıkların arttığı bildirilmiştir. Halkın yaşanan olaylardan psikolojik olarak etkilendiği özellikle çocukların derinden etkilendiği belirtilmiştir. Doktor kontrolüne gidemeyen ve top atışı ve bombalardan etkilenecek kalp krizi geçirenlerin olduğu bildirilmiştir. Cizre Tabip Odası ve SES şubesi de hazırladığı raporda çok sayıda gebenin evde zor koşullarda doğum yaptığı ve diyaliz hastaları ve doktor kontrolü altında olması gereken hastaların sağlık hizmetlerinden yararlanamadığı belirtilmiştir.

HUKUKİ BOYUTU

VALİLİĞİN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI KARARI ALMA YETKİSİ BAKIMINDAN

“5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi gereğince Şırnak Valiliği tarafından 04/09/2015 günü saat 20.00’den itibaren Cizre İlçesinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş ve bu yasak 9 gün boyunca sürmüştür. İdarede kanunilik ilkesi gereği idare ancak yasalarla açıkça bir yetki verilmişse bir görev ve yetkiye sahiptir. Yasa yoksa yürütme, idare ve bunların yetkileri de yoktur. Valilik bu işlemi tesis ederken hiçbir somut gerekçeye dayanmamıştır. Gerek İl İdaresi Kanunu'nda gerekse Valilerin yetki ve görevlerini düzenleyen hukuksal düzenlemelerde Valilere sebepsiz işlemler oluşturma hak, yetki ve görevi kesinlikle verilmemiştir. Şırnak Valiliği bu işlemiyle ilçe genelinde yaşayan tüm yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini açıkça engellemiştir. Şırnak Valiliği "terör olaylarını" bahane ederek, ilçe genelinde dokuz günlük sokağa çıkma yasağını hiç ilgisi olmamasına rağmen İl İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesine dayandırmıştır. Valiliğin bu kararını İl İdaresi Kanunu'nun 11/C kapsamına dayandırması “Olağanüstü Hal” ilan etmesi anlamına gelmektedir ve bu nedenle kanuna ve hukuka açıkça aykırıdır.

İl İdaresi Kanununun hiçbir maddesinde SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI İLAN ETMEYİ öngören bir düzenleme mevcut değildir. Valilik olmayan bir yetkiyi kullanmıştır. Bu durum açıkça işlemi oluşturanlar için Ceza Kanunumuza göre “görevi kötüye kullanmak” suçlarını oluşturur.

Sokağa çıkma yasağı kararına dayanak olan İl İdaresi Kanununun 11/c maddesi; “İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir. Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır.” şeklinde düzenlenmiştir. 66'ncı madde de Kabahatler Kanunu Madde 32'nin uygulanacağını söylüyor. Kabahatler Kanunu 32 madde sokağa çıkma yasağının cezası olarak 100 lira para cezası uygulanacağını belirtiyor. Belirtilen yasal düzenlemeye “sokağa çıkma yasağı kararı” yetkisi düzenlenmediği gibi alınan kararın bu düzenlemeye atıfta bulunması da yasaya açıkça aykırıdır. “Sokağa çıkma yasağı” olağan rejimlerde ve yasal düzenlemelerde mevcut olmayan bir uygulama olup ancak olağanüstü hal ve sıkıyönetim dönemlerinde görülen uygulamalardandır. Olağanüstü Hal ve Sıkıyönetim haline ilişkin düzenlemeler Anayasanın 119-120-121 ve 122. maddelerinde mevcut olup hangi koşullarda ve ne şekilde uygulanacağı açıkça belirtilmiştir.

1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu'nun 3'üncü maddesinde, sıkıyönetim komutanına bu yetki verilmiştir. Madde 3/l. "Sokağa çıkmayı kayıtlamak ve yasaklamak ve gerektiğinde sivil savunma tedbirlerinin tümünü veya bir kısmını aldirmek;" şeklindedir. 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun a ve b bentleri de şöyledir: "a) Sokağa çıkmayı sınırlamak veya yasaklamak, b) Belli yerlerde veya belli saatlerde kişilerin dolaşmalarını ve toplanmalarını, araçların seyirlerini yasaklamak," Anayasanın ilgili maddelerinde bu yetkileri ancak ve yalnızca Bakanlar Kurulu tarafından verilerek TBMM onayı ile kullanabileceği belirtilmiş olup hiçbir valinin bu yetkileri kullanması söz konusu olamaz. Ayrıca bu maddelerdeki yetkilerin valiliklere devredilmesi de hukuken mümkün değildir.

ANAYASAYA BAKIMINDAN SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI

Valilik kararıyla yurttaşların Anayasayla güvence altına alınan hakları keyfi ve hukuka aykırı şekilde ihlal edilmiştir. Bu karar nedeniyle yurttaşlar kolluk kuvvetlerinin silah zoruyla evlerinde tutulmaya zorlanmıştır ve bu nedenle kişi hürriyeti ve güvenliği (Anayasa 19. Madde), Yerleşme ve seyahat hürriyeti (Anayasa 23. Madde) ihlal edilmiştir. Temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılabilir durumlar Anayasanın 13. maddesinde; "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." Şeklinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemede de açıkça belirtildiği üzere kanunda belirtilmemiş bir yetki kullanılarak sokağa çıkma yasağı kararı verilmesi mümkün olmayıp açıkça Anayasayı ihlal niteliğindedir. Yine Anayasanın 15. maddesinde temel hakların kullanımının durdurulmasının mümkün olduğu haller belirtilmiş olup; "Savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir." şeklindedir. Hâlbuki somut olayda bu hallerin hiçbirinin bulunmadığı ya da buna ilişkin bir Bakanlar Kurulu kararı ve TBMM onayı bulunmaması sebebiyle verilen kararın bu maddeye aykırılığı da ortadadır.

Anayasanın 13, 23 ve İHAS 4. Ek Protokol m.2'ye göre valinin bireylerin yerleşme ve seyahat hürriyetini kısıtlayacak şekilde sokağa çıkma yasağı ilan etmesi, il veya ilçeye giriş ve çıkışları yasaklaması veya kısıtlaması "hukuk devleti" ilkesine aykırıdır. Bu yasağın,

sokağa çıkma yasağı ilan edilen Cizre'ye 90 km mesafede başlaması ve hem milletvekillerine hem de heyetimize uygulanması da keyfilik ve polis devletinin göstergesidir. Yine 9 günlük yasak sırasında Cizre'de yaşanan can kayıplarının tamamının sivil olması ve birçoğunun tıbbi yardım alamaması sonucu kan kaybından ölmesi hem uluslararası sözleşmelerce hem de Anayasaca korunan yaşam hakkının ihlalidir. İlçede 9 gün boyunca elektriklerin, suların kesilmesi, fırınların ve marketlerin açılmaması, yaralıların hastaneye taşınmaya çalışıldığı sırada polis ve askerce ateş açılması, cenazelerin defnedilmesine izin verilmemesi, hastanenin polis ablukasında kalması ve sivillerin tedavi edilmesine izin verilmemesi ve sivillerin kolluk tarafından hedef gözetilerek öldürülmesi insanlığa karşı işlenmiş birer suçtur. Türkiye Cumhuriyetinin de taraf olduğu Cenevre Sözleşmeleri gereği savaş durumunda dahi sivillerin insani ihtiyaçlarının karşılanması kararlaştırılmıştır. Sivillerin aç bırakılmasına ve yaşamları için gerekli kaynaklardan uzak tutulmalarına yönelik muameleler yasaklanmıştır. Yine hasta ve yaralıların korunması ve tedavi altına alınması, ölümlerin toplanması gibi durumlar garanti altına alınmıştır. Yine bu sözleşmelerde sağlık görevlilerinin de korunması düzenlenmiştir. Vücutta dağılarak yayılan, insan vücudunda patlayan ve parçalanan mermilerin kullanılması yasaklanmıştır. Ancak gözlemlerimiz sonucunda bu anlamda hem anayasanın hem de uluslar arası sözleşmelerin açıkça ihlal edildiği tespit edilmiştir.

TESPİTLER

1. Şırnak'ın Cizre ilçesinde 04/09/2015 tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı öncesinde de fiili olarak başlamış bir yasak olduğu tespit edilmiştir.
2. 04/09/2015 tarihinde başlayan ve 12/09/2015 tarihinde bitirilen sokağa çıkma yasağı süresince 21 yurttaş kolluk kuvvetlerinin gerçekleştirdiği saldırılar neticesinde öldürülmüş, onlarcası yaralanmış, birçoğu da sakat bırakılmıştır.
3. Yasak süresince hiçbir ayırım gözetilmeksizin sivil yurttaşlar keskin nişancılar tarafından infaz edilmiş, insanlar, hayvanlar ve evler taranmış, özellikle Nur, Cudi ve Yafes Mahalleri'nin bazı kesimlerinde neredeyse taranmamış, yakılmamış ve zarar verilmemiş ev bırakılmamıştır. Yaklaşık olarak 1000 civarında konut saldırılardan dolayı hasar görmüştür.
4. 8 gün süren yasak süresince fırınlar ve marketlerin açılmasına izin verilmemiş halkın ekmek, süt, bebek maması gibi gıda ihtiyaçlarının giderilmesi engellenmiştir.
5. 8 gün süren yasak boyunca tüm Gsm operatörleri şebekelerini kapatmış, iletişim engellenmiştir.
6. Yasağın başlamasıyla mahallelere su verilen ana su şebekeleri patlatılmış, yasak süresince su vanaları kolluk kuvvetleri tarafından kapatılmış, açılmaması için kolluk kuvvetleri vanaların başında nöbet tutarak mahallelerin su ihtiyaçlarını gidermesi bilinçli olarak engellenmiştir.
7. Yasak süresince su vanalarının kapatılmasının yanı sıra evlerin üzerindeki su depoları ağır silahlarla vurulmuş ve kullanılmaz hale getirilmiştir.
8. Yasak süresince trafolar kolluk kuvvetleri tarafından özellikle patlatılarak elektrik kullanımı engellenmiştir.
9. Cizre'de havaların genel itibariyle sıcak olmasından kaynaklı olarak evlerde bulunan klima motorları da yine ağır silahlarla vurulmuştur.
10. Camilerde ezan okutulmasının kolluk tarafından yasaklanmasının yanı sıra camiler güvenlik güçlerinin açmış olduğu ateş sonucu tahrip edilmiş ve minarelere keskin nişancılar yerleştirilmiştir.
11. Yasak süresince mahallelerin yüksek yerlerine konuşlandırılan keskin nişancılar hareket eden tüm canlılara ateş ederek ölüm ve yaralanmalara sebebiyet vermiştir.
12. Panzerlerle girilen sokaklarda bulunan tüm evlerin içi ve dışı güvenlik güçleri tarafından ağır silahlarla taranmıştır.

13. Cizre Devlet Hastanesi'ne girişler güvenlik görevlileri tarafından kapatılarak girişe izin verilmemiştir. Sağlık çalışanlarının yaralanan yurttaşları tedavi etmesi engellenmiştir ve sağlık çalışanları ölümlerle tehdit edilmiştir.
14. Yasak süresince Cizre'de bulunan Aile Sağlığı Merkezlerinin kapalı olması nedeniyle sağlık hizmeti sunulamamış, halk hiçbir şekilde sağlık kurumlarına erişememiştir.
15. Yine gönüllü olarak ilçede hizmet vermek isteyen doktorlar ve sağlık çalışanları da engellenerek ilçeye sokulmamıştır.
16. Yasak süresince keskin nişancıların hedefi olanlar ile yaşanan patlamalar neticesinde yaralananlar güvenlik güçlerinin engellemesi nedeni ile ambulanslara ulaşamamışlardır.
17. Hasta ve yaralıların kendi imkânları ile buldukları araçlarla hastaneye ulaşma çabaları yine güvenlik güçlerinin ateş açması sonucu engellenmiştir.
18. Yaralı ve hastalar için aranan 112 acil servis görevlileri polis barikatları nedeni ile gelemeyeceklerini, daha önce gelen acil servis görevlileri de polislerin açmış olduğu ateş sonucunda güvenlik sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir.
19. 112 acil servisin hizmet verememesi sebebiyle 155 polis imdat hattının aranarak izin istenmesi, polisin araç plaka numarası isteyerek izin verdiği fakat yola çıkan araçların taranması sebebiyle geri dönmek zorunda kaldığı tespit edilmiştir.
20. Yasak süresince yaralanan kişilerin hastaneye bile varamadan kolluk güçleri tarafından gözaltına alınması sebebiyle birçok yaralı ve hasta hastaneye tedaviye gidememiştir.
21. Bu süreçte eczanelerin açılmaması için Cizre Kaymakamlığı tarafından talimat gönderilmiş, acil ve kronik hastaların sağlığa erişim hakkı da engellenmiştir.
22. Cizre ilçesinde yasak süresince kadınların gebelik kontrollerinin yapılamadığı tespit edilmiştir.
23. Doğum yapacak kadınların hastaneye ulaştırılması mümkün olmadığından çoğu kadın evde doğum yapmak zorunda kalmış, birçok kadın da düşük yapmıştır.
24. Yasak süresince yoğun ateş altında olan tüm Cizre halkında, yaşananlardan kaynaklı olarak psikolojik travma olduğu gözlemlenmiştir.
25. Yaşanan ölüm ve yaralanmalara ilişkin Cizre Başsavcılığı soruşturma açtığını beyan etmiş fakat olay yeri inceleme işlemi ve delil toplama işlemi dahi yapılmamıştır.
26. Yasak süresince sokaklarda ve evlerde görülen ateşli silah artıklarından ve topladığımız numunelerden kolluk kuvvetlerinin çok ağır, tahrip edici silahlar kullandığı tespit edilmiştir.

27. Kolluk kuvvetleri yasağın kalkmasıyla birlikte çekilirken patlamamış mühimmatı bilinçli olarak açıkta bırakmış ve bu nedenle insanlar zarar görmüştür.
28. Bu sürede sadece sivil yurttaşlar hedef alınmamış aynı zamanda inek, keçi, güvercin gibi hayvanlarda hedef alınmıştır ve sokaklarda hayvan ölülerinin bulunduğu tespit edilmiştir.
29. Yapılan incelemeler neticesinde saldırılar neticesinde öldürülen ve yaralanan yurttaşların tamamının sivil olduğu ve Cizre’de ikamet ettikleri tespit edilmiştir.
30. Nur, Cudi ve Yafes Mahallelerinde bulunan evlerin büyük çoğunluğu kurşun, roket atar ve havan toplarıyla kullanılamaz hale getirilmiştir.
31. Yaşamını yitirenlerin defin edilmesine izin verilmediğinden günlerce derin dondurucularda ve soğuk hava depolarında saklanarak korunmaya çalışıldığı görülmüştür.
32. Cami, okul, yurt gibi devlet kurumlarına keskin nişancılar yerleştirilmiş ve bu kurumlar adeta birer karargaha çevrilmiştir.
33. Sokaklara “Türk İntikam Tugayı” “T.C burada” gibi yazılar yazılmış, polis araçlarından yüksek sesle mehter marşları çalınmış, “ermenî döllerî, bu gece son geceniz olacak” şeklinde hakaretler içeren anonslar yapılmış ve Arapça konuşmalarla İŞİD izlenimi verilmeye çalışılmıştır.
34. Doksanlı yıllarda Cizre’de görev yapan ve sayısız suç işleyen özel hareketçilerin yeniden bilinçli olarak Cizre’ye gönderildiği anlaşılmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Cizre’de 04/09/2015 ile 12/09/2015 tarihleri arasında uygulanan sokağa çıkma yasağı süresince sistemli bir savaş yürütülerek, yurttaşların yaşam hakkı ihlal edilmiş, suya, elektriğe ve gıdaya erişimleri engellenmiş, sağlık ve haberleşme haklarının kullanımına izin verilmemiş, fırın ve eczanelerin açılması engellenmiş ve halk bir bütün olarak açlık ve susuzlukla terbiye edilmeye çalışılmıştır. Bu haliyle Devlet taraf olduğu ve çatışmalar esnasında öncelikle uyulması gereken Cenevre Sözleşmeleri’ni ihlal etmiş, taraf olduğu tüm uluslar arası insan hakları sözleşmelerine, evrensel hukuk ilkelerine ve iç hukuka aykırı davranmıştır. Bu nedenlerle aşağıda belirtmiş olduğumuz önerilerin derhal hayata geçirilmesi gerekmektedir.

- 1- ÖNCELİKLE ŞİMDİ BARIŞ ZAMANI DİYEREK AKİL İNSANLAR HEYETİNİ CİZREYE ÇAĞIRIYORUZ.**
- 2- SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI ve ÖZEL GÜVENLİKLİ BÖLGE UYGULAMARINI ve YASAKLARI İZLEYECEK ve KAMUOYUNU BİLGİLENDİRECEK STK’ LARDAN OLUŞAN BİR PLATFORMUN KURULMASINI ÖNERİYORUZ.**
- 3- TBMM İNSAN HAKLARI KOMİSYONU’NU YERİNDE İNCELEME YAPMAK ÜZERE CİZRE’YE DAVET EDİYORUZ.**
- 4- BİRAN ÖNCE MADİ VE MANEVİ KAYIPLARI KARŞILAMAK ÜZERE MECLİS TARAFINDAN CİZRE İÇİN ÖZEL BİR KOMİSYON KURULMALI, HEM YAŞANAN OLAYLAR TÜM YÖNLERİYLE AÇIĞA ÇIKARILMALI HEM DE MADDİ VE MANEVİ ZARARLAR KARŞILANMALIDIR.**
- 5- KAYMAKAM VE ŞIRNAK VALİSİ BİR AN ÖNCE GÖREVDEN ALINARAK HAKLARINDA SORUŞTURMA BAŞLATILMALIDIR.**
- 6- BİRAN ÖNCE ETKİN SORUŞTIRMALAR YAPILARAK SUÇ İŞLEYEN TÜM KOLLUK KUVVETLERİ TESPİT EDİLMELİ ve GEREKEN CEZALAR VERİLMELİDİR.**

- 7- GERÇEKLEŞEN ÖLÜMLER ve YARALANMALARA İLİŞKİN OLRAK BİRAN ÖNCE OLAY YERİ İNCELEMELERİ YAPILMALI ve DELİLLER YOK OLMADAN TOPLANMALIDIR.**
- 8- SOKAĞA ÇIKMA YASAĞI UYGULAMALARI BİRAN ÖNCE TERKEDİLMELİDİR.**
- 9- CİZRE ULUSAL VE ULUSLARARASI BASIN KURULUŞLARINA AÇILMALI, İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ ENGELLENMEMELİDİR.**
- 10- ELEKTRİK, SU ve MOBİL ŞEBEKELERİNDE OLUŞAN KESİNTİLERİN KİMİN TALİMATIYLA ve HANGİ YETKİYE DAYANILARAK GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ AÇIKLANMALIDIR.**
- 11- ŞAVAŞ POLİTİKALARI SONLANDIRILARAK DERHAL BARIŞ ve MÜZAKERE SÜRECİNE GEÇİLMELİDİR.**